

महाराष्ट्र विधानपरिषद

चौथे (हिवाळी) अधिवेशन, २०२०

अतारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी

प्रश्नांची एकूण संख्या - ५०

**खडकवासला, पानशेत व वरसगाव (जि.पुणे) या धरणातील
गाळ काढणेबाबत**

(१) ४८०८ (१७-११-२०२०). श्री.शशिकांत शिंदे, श्री.विक्रम काळे, श्री.अमोल मिटकरी, श्री.अब्दुल्लाखान दुर्गणी : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुणे जिल्ह्यातील खडकवासला, पानशेत व वरसगावसह अन्य धरणांची सन २००७ मध्ये पाहणी करण्यात आली असता खडकवासला धरण क्षेत्र वगळता अन्य धरण क्षेत्रात गाळ असल्याचे दिनांक १३ मार्च, २०१० रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, तेरा वर्षापूर्वी शासनाने केलेल्या धरणक्षेत्रातील पाहणीच्या आधारे खडकवासला धरणात गाळ नसल्याचा तसेच वरसगाव येथे २.१२ दशलक्ष व पानशेत येथे २८.४२ दशलक्ष (१ टीएमसी) गाळ असल्याचा काढलेला निष्कर्ष सद्यःस्थितीनुसार चुकीचा असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, पुणे शहर व ग्रामीण भागाला मुळशी धरणातून पाणीपुरवठा करण्याची लोकप्रतिनिधींची मागणी लक्षात घेता मुळशी धरणासह खडकवासला, पानशेत व वरसगांव या धरणातील गाळ काढण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे तसेच त्याबाबतची सद्यःस्थिती काय आहे व त्यासाठी किती खर्च अपेक्षित आहे ?

श्री.जयंत पाटील (०४-१२-२०२०) : (१) होय, हे अंशतः खरे आहे.

महाराष्ट्र अभियांत्रिकी संशोधन संस्था (मेरी), नाशिक यांचे सन २००९ मधील गाळ सर्वेक्षण अहवालानुसार खडकवासला धरणामध्ये गाळ नाही. वरसगाव धरणांमध्ये (२.१२ दलघमी) व पानशेत धरणात २८.४२ दलघमी इतका गाळ साचलेला असल्याचे नमूद केले आहे.

(२) हे अंशतः खरे आहे.

महाराष्ट्र अभियांत्रिकी संशोधन संस्था (मेरी), नाशिक यांचे सन २००९ मधील गाळ सर्वेक्षण अहवालानुसार वरसगाव धरणांमध्ये नगण्य (२.१२ दलघमी) गाळ आहे. पानशेत धरणाचा एकूण पाणीसाठा ३१०.६२ दलघमी इतका आहे. पानशेत प्रकल्प सन १९६८ मध्ये बांधण्यात आलेला असून सन २००७ पर्यंत सदर धरणात २८.४२ दलघमी इतका गाळ साचलेला असल्याचे नमूद केले आहे. तथापि, प्रतिवर्षी पानशेत धरणातून सोडण्यात आलेल्या पाण्याचे उपलब्ध परिमाणाचे अवलोकन केले असता जिवंत साठ्यामध्ये (Live Storage) घट झालेली दिसून येत नाही.

(३) जिवंत पाणी साठ्यामध्ये घट झालेली दिसून येत नसल्याने मुळशी, खडकवासला, पानशेत, वरसगाव धरणातील गाळ काढण्याची कार्यवाही करण्याची आवश्यकता नाही.

राज्यातील अपूर्ण असलेल्या सिंचन प्रकल्पाची कामे पूर्ण करण्याबाबत

(२) ४८०९ (१७-११-२०२०). श्री.शशिकांत शिंदे, श्री.विक्रम काळे, श्री.अमोल मिटकरी, श्री.अब्दुल्लाखान दुराणी, श्री.शरद रणपिसे, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, डॉ.सुधीर तांबे, श्री.अमरनाथ राजूरकर, डॉ.वजाहत मिर्झा, श्री.मोहनराव कदम, श्री.अरुणकाका जगताप, श्री.अनिकेत तटकरे, श्री.संजय दौंड : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात अर्धवट स्थितीत असलेल्या ३१३ सिंचन प्रकल्पांपैकी १५ प्रकल्पांची कामे पूर्ण झाली असून अद्याप २९८ प्रकल्पांची कामे अपूर्ण स्थितीत असल्याचे दिनांक ३ मार्च, २०१९ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले असून ते पूर्ण करण्यासाठी एक लाख कोटी रुपये एवढ्या निधीची आवश्यकता आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, माहे एप्रिल, २०१९ पूर्वी अर्धवट स्थितीत असलेल्या ३१३ सिंचन प्रकल्पांसाठी सुधारित प्रशासकीय मान्यता केव्हा देण्यात आली व किती रक्कमेस पुरवणी मागणीव्दारे वाढीव निधीची तरतूद करण्यात आली व केव्हा तसेच एप्रिल, २०१९ अखेरपर्यंत पूर्ण झालेल्या सिंचन प्रकल्पावर किती खर्च झाला व सदरचे प्रकल्प कोणकोणते आहेत, त्यांची सिंचन क्षमता किती आहे,

(३) असल्यास, सद्यःस्थितीत जलसंपदा विभागाकरीता रुपये १० हजार, २३५ कोटी एवढ्या निधीची तरतूद करण्यात आली असल्यामुळे अपूर्ण सिंचन प्रकल्प पूर्ण करण्यासाठी अपेक्षित निधी उपलब्ध होऊ शकत नसल्यामुळे सिंचन प्रकल्पाबाबत अडचणी निर्माण झाल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने अपूर्ण असलेले सिंचन प्रकल्प पूर्ण करण्यासाठी निधी उपलब्ध करण्याबाबत कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.जयंत पाटील (०४-१२-२०२०) : (१) हे अंशतः खरे आहे.

सन २०१९-२०२० च्या वार्षिक आखणीनुसार ३१३ सिंचन प्रकल्प बांधकामाधीन होते. सदर बांधकामाधीन प्रकल्पांच्या कामांची दिनांक ०१/०४/२०१९ रोजी अंदाजित उर्वरित किंमत सुमारे रुपये ९३५७० कोटी इतकी होती.

(२) माहे एप्रिल, २०१९ पूर्वी बांधकामाधीन असलेल्या ३१३ सिंचन प्रकल्पांसाठी सुधारित प्रशासकीय मान्यता या सर्वसाधारणपणे सन २००१ ते २०१९ या कालावधीत देण्यात आल्या आहेत. सन २०१८-१९ साठी जलसंपदा विभागास रुपये ८२८३.२२ कोटी नियतव्यय व पुरवणी मागणीव्दारे पावसाळी अधिवेशनामध्ये रुपये ६६.६६ कोटी आणि हिवाळी अधिवेशनामध्ये रुपये ३०५१.३० कोटी अशी एकूण रुपये ११४०१.१८ कोटी निधी अर्थसंकल्पीत करण्यात आला. दिनांक १ एप्रिल, २०१८ रोजी ३३४ सिंचन प्रकल्प बांधकामाधीन होते. त्यापैकी सन २०१८-२०१९ मध्ये २२ प्रकल्पांची बहुतांशी कामे पूर्ण झाल्याने सन २०१९-२०२० च्या आखणीतून ते प्रकल्प वगळण्यात आले. माहे मार्च, २०१९ अखेर पूर्ण झालेल्या व अन्य बांधकामाधीन सिंचन प्रकल्पावर एकूण रुपये ११०३९ कोटी इतका खर्च झाला असून त्याव्दारे माहे जून, २०१९ अखेर १.०४६ लक्ष हेक्टर एवढी सिंचन क्षमता निर्माण करण्यात आली आहे.

(३) होय, हे अंशतः खरे आहे.

सन २०२०-२०२१ साठी जलसंपदा विभागास रुपये १०,२३५ कोटींचा नियतव्यय उपलब्ध केला असून पावसाळी अधिवेशनात रुपये ३०५ कोटीची पुरवणी मागणी मान्य झाली आहे.

(४) सदयःस्थितीत राज्यातील बांधकामाधीन प्रकल्पांपैकी १७ प्रकल्प पंतप्रधान कृषी सिंचन योजना (PMKSY) व ७३ प्रकल्प बळीराजा जल संजीवनी योजना (BJSY) मध्ये समाविष्ट आहेत. या प्रकल्पांसाठी केंद्रीय अर्थसहाय्य व नाबार्डचे दिर्घ मुदतीचे कर्ज उपलब्ध होत आहे. तसेच, उर्वरित प्रकल्पांना विभागास उपलब्ध होणाऱ्या नियत व्ययामधून निधी उपलब्ध करून देण्यात

येत आहे. केंद्रीय अर्थसहाय्य योजनांमध्ये समाविष्ट नसलेले परंतू प्रगत अवस्थेत असलेल्या ५२ सिंचन प्रकल्पांसाठी रुपये १५००० कोटी कर्ज रुपी अर्थसहाय्य उपलब्ध होणेबाबत वित्तीय संस्था निश्चिती करणेची कार्यवाही देखील प्रगतीत आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

महू-हातगेघर (ता.जावळी, जि.सातारा) येथील धरणग्रस्तांना रक्कम परत भरणा करण्याच्या नोटीसा आल्याबाबत

(३) ४८१३ (१७-११-२०२०). श्री.शशिकांत शिंदे, श्री.विक्रम काळे, श्री.अमोल मिटकरी, श्री.अब्दुल्लाखान दुर्गणी : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) महू-हातगेघर (ता.जावळी, जि.सातारा) येथील धरणाचे काम सन १९९६ मध्ये सुरु करण्यात आले असून महू धरणासाठी वहागाव, दापवडी, रांजणी, राघववाडी, बेलोशे व काटवली येथील शेतकऱ्यांच्या जमिनी शासनामार्फत संपादित करण्यात आल्या असून धरणग्रस्त व त्यांच्या वारसांना जमिनीचा मोबदला म्हणून उदरनिर्वाह भत्ता, पुनर्वसित गावठाणातील प्लॉट व शेतजमिनी यांचे वितरण करण्यात आले होते, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शासकीय नियमानुसार धरणग्रस्तांच्या वारसांना समसमान हक्क मिळवून देण्याऐवजी काही अधिकाऱ्यांनी त्यावेळी एकाच घरातील दोन व्यक्तींना वेगवेगळ्या निकषावर लाभ मिळवून दिला असल्याचे दिनांक २६ सप्टेंबर, २०२० रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर अधिकाऱ्यांच्या नियमबाह्य कृतीमुळे मौजे दापवडी येथील चार धरणग्रस्तांना दिलेल्या उदरनिर्वाह भत्त्याची रक्कम शासनाकडे जमा करण्याबाबत सहाय्यक कार्यकारी अभियंता, कृष्णानगर वसाहत उपविभाग, सातारा यांचेकडून दिनांक २१ सप्टेंबर, २०२० रोजी नोटीसीव्दारे सरपंच, दापवडी ग्रामपंचायतमार्फत समज देण्यात येऊन अन्यथा फौजदारी गुन्हा दाखल करण्याचे नमूद करण्यात आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने संबंधित अधिकाऱ्यांविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.जयंत पाटील (०४-१२-२०२०) : (१) हे अंशतः खरे आहे.

महू व हातगेघर धरणाचे काम माहे ऑक्टोबर, १९९७ ला सुरु झाले. महू धरणासाठी वहागाव, दापवडी, रांजणी, राघववाडी, बेलोशी व काटवली येथील शेतकऱ्यांच्या जमिनी संपादनाचे काम सन १९९६ पासून सुरु झाले आहे. धरणग्रस्तांना व त्यांच्या वारसांना जमिनीचा मोबदला म्हणून निवाडा रक्कम महसूल विभागामार्फत वाटप करण्यात आली आहे. पुनर्वसित गावठाणातील प्लॉट व शेत जमीन वाटपाचे काम महसूल विभागामार्फत प्रगतीपथावर असून जमिनीचा कब्जा मिळेपर्यंत शासन निर्णयानुसार महसूल विभागाने निश्चित केलेल्या प्रकल्पग्रस्तांना उदरनिर्वाह भत्ता जलसंपदा विभागामार्फत वाटप करण्यात आला आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) अंशतः खरे आहे.

महसूल विभागाने निश्चित केलेल्या प्रकल्पग्रस्तांना उदरनिर्वाह भत्ता जलसंपदा विभागामार्फत वाटप करण्यात आला आहे.

तथापि, विनायक रांजणे व इतर तीन यांचेविरुद्ध आकाश रांजणे यांनी महसूल विभागाकडे आपले सरकार पोर्टलवर दिनांक २५/०२/२०१८ रोजी तुकडेबंदी बाधा असताना नियमबाहय खरेदीबाबत तक्रार केली होती. त्यानुषंगाने उपविभागीय अधिकारी (प्रांत), सातारा यांचेकडील पत्र जा.क्र. पुनर्व/महू-हातगेघर/कावि-१६३/१९, दिनांक १५/०५/२०१९ मध्ये उदरनिर्वाह भत्ता देण्याविषयी कार्यवाही करावी असे कळविले आहे. त्यानुसार श्री.विनायक रांजणे यांनी लेखी अभिवचन दिनांक २७/०६/२०१९ रोजी दिल्यानंतर त्यांचा उदरनिर्वाह भत्ता अदा केला आहे. तदनंतर उपजिल्हाधिकारी, पुनर्वसन सातारा यांनी जिल्हाधिकारी, सातारा यांना सादर केलेल्या दिनांक २९/०१/२०२० रोजीच्या अहवालामध्ये रांजणी येथील गट नंबर १५२ मधील

श्री.विनायक रांजणे व इतर तीन यांनी केलेला खरेदी दस्त तुकडे बंदी तुकडेजोड कायद्याविरुद्ध असल्याचे दिसून येत आहे असे नमुद केलेले आहे. त्यानुषंगाने सदर प्रकल्पग्रस्तांना त्यांचे म्हणणे सादर करणेबाबत वेळोवेळी कळविण्यात आले होते. तथापि, त्यांचेमार्फत प्रतिसाद न मिळाल्यामुळे सहाय्यक कार्यकारी अभियंता यांनी संबंधित गावच्या सरपंचांना दिनांक २१/०९/२०२० रोजी लेखी समज देण्यात आली होती. तथापि, या तक्रारीबाबत अंतिम प्रक्रिया जिल्हाधिकारी, सातारा यांचेकडे प्रलंबित असल्याने सदरची रक्कम जमा करण्याची कार्यवाही करण्यात आलेली नाही. जिल्हाधिकारी, सातारा यांचे निर्णयानंतर याबाबतची उचित कार्यवाही नियमानुसार करण्यात येईल.

(४) याबाबत महसूल व जलसंपदा विभागामार्फत कार्यवाही सुरु असून चौकशी अंतिम झालेली नाही. त्यामुळे अधिकाऱ्याविरुद्ध कार्यवाहीचा प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात बालविवाहाच्या घटनेत वाढ झाल्याबाबत

(४) ४८२४ (१७-११-२०२०). श्री.प्रविण दरेकर, श्री.प्रसाद लाड, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.सदाशिव खोत, डॉ.परिणय फुके, श्री.रमेशदादा पाटील, श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, श्री.महादेव जानकर, श्री.गिरीशचंद्र व्यास, श्री.नागोराव गाणार, श्री.रामदास आंबटकर, श्री.प्रशांत परिचारक : सन्माननीय महिला व बालविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात कोरोना महामारीच्या काळात महिला व बालविकास विभागाने माहे ऑक्टोबर, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान जाहीर केलेल्या आकडेवारीनुसार बालविवाहाच्या घटनांमध्ये वाढ झाल्याचे निदर्शनास आले असून शासकीय यंत्रणेने नोंदवलेल्या घटनांपेक्षा अधिक घटना घडल्याची शक्यता अनेक तज्ञांनी वर्तवली आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, कोरोना काळात २१३ बालविवाहाचे प्रकार घडले असून सन २०१९ च्या तुलनेत ७८.३ टक्के वाढ झाल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर घटना रोखण्यास शासनाला अपयश येण्याची कारणे काय आहेत,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने यास जबाबदार असणाऱ्यांविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. यशोमती ठाकूर (सोनावणे) (०३-१२-२०२०) : (१) राज्यात कोरोना माहामारीच्या काळात सन २०२०-२०२१ मध्ये माहे एप्रिल, २०२० ते ऑगस्ट, २०२० यादरम्यान सन २०१९-२०२० च्या तुलनेत बालविवाह घटनांमध्ये वाढ झालेली आहे. तथापि, शासकीय यंत्रणेने नोंदविलेल्या घटनांपेक्षा अधिक घटना घडल्याबाबतचा तज्ञांचा अहवाल अप्राप्त आहे.

(२) व (३) सन २०२०-२०२१ मध्ये माहे एप्रिल, २०२० ते ऑगस्ट, २०२० यादरम्यान २०८ बालविवाह रोखण्यात आले असून, हे प्रमाण सन २०१९-२०२० च्या तुलनेच्या आकडेवारीनुसार ७९.३% इतके आहे.

(४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

रायगड जिल्हा परिषदेत अनेक पदे रिक्त असल्याबाबत

- (५) ४८५६ (१४-११-२०२०). डॉ.(श्रीमती) मनिषा कायंदे : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) रायगड जिल्हा परिषदेत अनेक पदे रिक्त असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०२० मध्ये निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर रिक्त पदांमध्ये उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी, शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक), कार्यकारी अभियंता (बांधकाम), अभियंता (ग्रामीण पाणीपुरवठा), गट शिक्षणाधिकारी यांची ३२ पदे तसेच वर्ग ३ व ४ मध्ये ११४५३ पदांपैकी १९२५ पदे रिक्त असल्याने अधिकारी व कर्मचारी यांच्यावर अतिरिक्त कामाचा ताण पडत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदरहू पदे रिक्त राहण्यामागची कारणे काय आहेत,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.हसन मुश्रीफ (०४-१२-२०२०) : (१) होय.

(२) होय.

(३) वर्ग-१ व २ ची पदे बदलीमुळे व वर्ग-३ व ४ ची पदे सेवानिवृत्तीमुळे व कर्मचारी भरतीस प्रतिबंध असल्यामुळे रिक्त आहेत.

(४) ग्रामविकास विभागाकडून संबंधित विभागांना व संबंधित शासकीय अधिकाऱ्यांना, सर्व प्रचलित नियमांचे व शासनाने वेळोवेळी दिलेल्या निर्देशांचे पालन करून, जिल्हा परिषद, रायगड येथील रिक्त पदे तातडीने भरण्याचे निर्देश देण्यात आलेले आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात कृषी विभागाने केलेल्या पंचनाम्यानुसार नुकसानग्रस्त शेतकऱ्यांना मदत देण्याबाबत

(६) ४८६५ (१८-११-२०२०). श्री.गिरीशचंद्र व्यास, श्री.प्रविण दरेकर, श्री.नागोराव गाणार, श्री.रामदास आंबटकर, श्री.प्रशांत परिचारक, श्री.रविंद्र फाटक, श्री.सुजितसिंह ठाकूर : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील १४ जिल्ह्यांमध्ये माहे ऑगस्ट व सप्टेंबर, २०२० मध्ये अतिवृष्टी, वादळी वारे आणि पुरामुळे १ लाख ६४ हजार ५१८ हेक्टरला फटका बसला असून नैसर्गिक आपत्तीने झालेल्या नुकसानीमध्ये भात, भुईमूग, सोयाबीन, तूर, कापूस, ज्वारी, डाळिंब, भाजीपाला, बाजरी, हळद, ऊस, मका, केळी या पिकांचे नुकसान झाल्याचे माहे सप्टेंबर, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, नैसर्गिक आपत्तीमुळे झालेल्या नुकसानीचे पंचनामे करून शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई देण्याची मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधी व शेतकऱ्यांनी शासनाकडे माहे सप्टेंबर, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान केली असून अतिवृष्टीमुळे झालेल्या नुकसानीचे पंचनामे तातडीने करण्याचे आदेश मा.कृषी मंत्री यांनी शासकीय यंत्रणेला दिले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, कृषी विभागाने नुकसानीच्या केलेल्या पंचनाम्यात २९,२६२.११ हेक्टरवरील शेतीचे नुकसान झाल्याचे निष्पन्न झाले, कृषी विभागाने पाठविलेल्या नुकसानीच्या अहवालानुसार शासनाने कोणतीही कार्यवाही केली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने नैसर्गिक आपत्तीमुळे बाधित झालेल्या नुकसानग्रस्त शेतकऱ्यांना आर्थिक मदत देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.दादाजी भुसे (०१-१२-२०२०) : (१) अंशतः खरे आहे.

माहे जून ते ऑक्टोबर, २०२० या कालावधीत ३४ जिल्ह्यातील ४१.४१ लाख हे. क्षेत्र अतिवृष्टी/पुरामुळे बाधित झालेले आहे.

(२) हे खरे आहे.

(३) हे खरे नाही.

कृषी विभागाने पाठविलेल्या नुकसानीचे अहवालानुसार मदत व पुनर्वसन विभागाचा शासन निर्णय क्र.सीएलएस-२०२०/प्र.क्र.२१९/म-३, दिनांक ९/११/२०२० अन्वये अतिवृष्टी व पुरामुळे बाधित झालेल्या शेतकऱ्यांना

जिरायत व आशवासित सिंचनाखालील पिकांकरीता रुपये १०,०००/- प्रति हे. व बहुवार्षिक पिकांना रुपये २५,०००/- प्रति हे. या दराने २ हेक्टरच्या क्षेत्र मर्यादेत मदत देण्याबाबत निर्णय घेण्यात आलेला आहे.

(४) माहे जून ते ऑक्टोबर, २०२० या कालावधीत अतिवृष्टी/पुरामुळे बाधित झालेल्या क्षेत्राकरीता पहिल्या हफत्यापोटी एकूण रक्कम रुपये २२९७.०६ कोटी इतका निधी मदत व पुनर्वसन विभागाचा शासन निर्णय क्र.सीएलएस-२०२०/प्र.क्र.२१९/म-३, दिनांक ९/११/२०२० अन्वये उपलब्ध करून देण्यात आलेला असून महसूल विभागामार्फत वाटपाची कार्यवाही करण्यात येत आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही

**आजनसरा बॅरेज प्रकल्पाला (ता.हिंणघाट, जि.वर्धा) मंजूरी
मिळूनही कामाला सुरुवात न झाल्याबाबत**

(७) ४८९७ (१७-११-२०२०). श्री.रामदास आंबटकर, श्री.नागोराव गाणार, श्री.गिरीशचंद्र व्यास : दिनांक ८ सप्टेंबर, २०२० रोजी सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आलेल्या अतारांकित प्रश्नोत्तरांच्या यादी क्रमांक ६ मधील प्रश्न क्रमांक ३१७२ ला दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) आजनसरा (ता.हिंणघाट, जि.वर्धा) बॅरेज प्रकल्पाची मुळ प्रशासकीय मान्यता व्यपगत झाल्यामुळे सन २००५-२००६ च्या दरसूचीनुसार रुपये २०८.४२ कोटीस नव्याने प्रशासकीय मान्यता प्रदान केली असून, प्रारंभिक कामावर (पर्यायी वनीकरण) आतापर्यंत रुपये १२.४० कोटी खर्च झाले असून प्रकल्पाच्या कामास सुरुवात झाली नाही, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, प्रकल्पास आवश्यक असलेली वन जमीन मान्यता, पर्यावरण मान्यता तसेच पाणी उपलब्धता प्रमाणपत्र प्राप्त करून घेण्याची कार्यवाही पूर्ण झाली आहे काय,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.जयंत पाटील (०३-१२-२०२०) : (१) हे खरे आहे.

(२) प्रकल्पास आवश्यक वन जमीन मान्यता पर्यावरण मान्यता तसेच पाणी उपलब्धता प्रमाणपत्र प्राप्त करून घेण्याकरीता कार्यवाही सुरु आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**भरारी पथकातील वैद्यकीय अधिकारी यांच्या
मानधनात वाढ करण्याबाबत**

(८) ४९२७ (१७-११-२०२०). श्री.विलास पोतनीस : दिनांक ८ सप्टेंबर, २०२० रोजी सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आलेल्या अतारांकित प्रश्नोत्तरांच्या यादी क्रमांक ६ मधील प्रश्न क्रमांक ३९५८ ला दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात आदिवासी, नक्षली व दुर्गम भागात काम करणारे भरारी पथकातील वैद्यकीय अधिकारी गत सहा महिन्यापासून कोरोना बाधित रुग्णांना नियमित उपचार देत असून गाभा समितीच्या निर्णयानुसार त्यांच्या मानधनात वाढ करण्याचा प्रस्ताव शासनस्तरावर विचाराधीन आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरहू प्रस्तावावर निर्णय घेण्यात आला आहे काय, निर्णयाचे स्वरूप काय आहे व याबाबतची सद्यःस्थिती काय आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.राजेश टोपे (०२-१२-२०२०) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) दिनांक १६/०९/२०२० रोजी उप मुख्यमंत्री यांच्या अध्यक्षतेखाली झालेल्या बैठकीत भरारी पथकातील वैद्यकीय अधिकारी यांना आरोग्य वर्धिनी केंद्रामधील वैद्यकीय अधिकाऱ्यांप्रमाणे रुपये ४०,०००/- मानधन देण्याबाबत ठरले असून त्यानुसार पुढील कार्यवाही सुरु आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**अरुणा (ता.वैभववाडी, जि.सिंधुदुर्ग) प्रकल्पामुळे बाधित
झालेल्या प्रकल्पग्रस्तांना मोबदला देण्याबाबत**

(९) ४९४१ (२४-११-२०२०). श्री.प्रसाद लाड, श्री.गोपिचंद पडळकर, श्री.सदाशिव खोत, श्री.प्रविण दरेकर : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अरुणा (ता.वैभववाडी, जि.सिंधुदुर्ग) प्रकल्पामुळे बाधित झालेल्या आखणे, नागपवाडी व भोम आदी गावांच्या प्रकल्पग्रस्तांना कोणताही मोबदला वा भूखंड मिळाला नसून पुनर्वसनाबाबत कार्यवाही नाही तसेच कालव्याची प्रक्रिया पूर्ण झालेली नसतांना दिलीप पांढरपट्टे, तत्कालीन जिल्हाधिकारी, मंगेश जोशी, अप्पर जिल्हाधिकारी, राजन डावरी, कार्यकारी अभियंता आणि मिलिंद नाईक, अधीक्षक अभियंता यांनी अधिकाराचा दुरुपयोग केला, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, गत वर्षभर प्रकल्पग्रस्तांची १३० घरे धरणाच्या पाण्याखाली असून त्यांचे नुकसान होत असल्याने अरुणा प्रकल्पग्रस्तांच्या संघर्ष समितीने मागील १ वर्षांपासून शासनाचे लक्ष वेधण्यासाठी सविस्तर निवेदन देऊनही कोणती कार्यवाही न झाल्याने माहे जानेवारी, २०२० मध्ये पुन्हा एक निवेदन मा.जलसंपदा मंत्री, मा.जलसंपदा राज्यमंत्री तसेच संबंधित अधिकाऱ्यांना सादर केले असता दिनांक २३ जानेवारी, २०२० रोजी मा.जलसंपदा राज्यमंत्री यांचे अध्यक्षतेखाली विधानभवनातील त्यांच्या दालनात एक महत्वपूर्ण राज्यस्तरीय बैठक संपन्न झाली, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदरहू बैठकीत कोणत्या मुद्द्यावर चर्चा झाली व कोणते निर्णय घेण्यात आले तसेच घेण्यात आलेल्या निर्णयापैकी अरुणा प्रकल्पाच्या चौकशीसाठी उच्चस्तरीय चौकशी समिती गठीत करण्याची घोषणा करण्यात आली, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, सदरहू बैठकीत घेण्यात आलेल्या निर्णयाची अंमलबजावणी झाली नसल्याने प्रकल्पग्रस्त दुर्लक्षित राहिला असून सदर निर्णयाची अंमलबजावणी न होण्याची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत,

(५) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने अरुणा प्रकल्पग्रस्तांच्या प्रलंबित प्रश्नावर विनाविलंब निर्णय घेऊन त्यांची अंमलबजावणी करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.जयंत पाटील (०४-१२-२०२०) : (१) हे खरे नाही.

(२) हे खरे आहे.

मा.राज्यमंत्री, जलसंपदा व लाभक्षेत्र विकास यांचे अध्यक्षतेखाली दिनांक २३/०१/२०२० रोजी बैठक संपन्न झाली.

(३) हे खरे आहे.

बैठकीत प्रकल्पाच्या घळभरणी व पुनर्वसनाच्या कामाबाबत चर्चा झाली व मा.राज्यमंत्री यांनी समिती गठीत करण्यात यावी, असे निर्देश दिले.

(४) सदर बैठकीच्या अनुषंगाने विषयांकित प्रकरणी चौकशी करण्यासाठी कोकण पाटबंधारे विकास महामंडळबाहेरील मुख्य अभियंता यांची नियुक्ती करण्यात आली होती. त्यांच्याकडून प्राप्त झालेल्या अहवालातील शिफारशीनुसार पुनर्वसन अधिनियमातील तरतुदी व प्रचलित शासन निर्णय विचारात घेऊन कार्यकारी संचालक, कोकण पाटबंधारे विकास महामंडळ, ठाणे यांना त्यांच्यास्तरावरून आवश्यक ती कार्यवाही करण्याबाबत शासनाच्या दिनांक ०२/०९/२०२० रोजीच्या पत्रान्वये कळविण्यात आले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील कृषी विभागातील रिक्त पदे भरण्याबाबत

(१०) ४९५७ (१८-११-२०२०). श्री.गिरीशचंद्र व्यास, श्री.नागोराव गाणार, श्री.रामदास आंबटकर, श्री.प्रशांत परिचारक, श्री.प्रविण दरेकर, श्री.सुरेश धस : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात कृषी विभागात एकूण मंजूर पदांची संख्या २७४५३ असून कृषी विभागांतर्गत नागपूर, अमरावती, पुणे, कोल्हापूर, ठाणे, नाशिक, औरंगाबाद, लातूर विभागांतर्गत तांत्रिक व प्रशासकीय कर्मचाऱ्यांची ८७९० पदे रिक्त असल्याचे दिनांक ७ ऑक्टोबर, २०२० रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, राज्यात दरवर्षी अनेकजण कृषी पदवीधर होऊनही त्यांना नोकरीची संधी उपलब्ध होत नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदरहू रिक्त पदे भरण्याबाबत शासनाकडे अनेकवेळा पाठपुरावा करूनही त्याची दखल घेतली जात नाही, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून कृषी विभागातील रिक्त पदे भरण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.दादाजी भुसे (०३-१२-२०२०) : (१) हे खरे आहे.

राज्यात कृषी विभागासाठी गट-अ ते गट-ड संवर्गाकरिता एकूण २७५०२ पदांचा आकृतिबंध मंजूर असून सद्यःस्थितीत त्यापैकी १८६२२ पदे भरलेली असून ८८८० पदे रिक्त आहेत. वरील पदांमध्ये तांत्रिक संवर्गाची २०१८१ पदे मंजूर असून त्यापैकी १४८०९ पदे भरलेली तर ५३७२ पदे रिक्त आहेत. प्रशासकीय संवर्गाची ७३२१ पदे मंजूर असून ३८१३ पदे भरलेली तर ३५०८ पदे रिक्त आहेत.

(२) व (३) हे खरे नाही.

कृषी विभागातील सरळसेवा कोट्यातील रिक्त होणाऱ्या गट-अ व गट-ब मधील पदांसाठी नियमितपणे महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगास मागणीपत्र पाठवून पदभरती केली जात आहे. तसेच गट-क व गट-ड मधील पदे संबंधित नियुक्ती प्राधिकाऱ्यांकडून प्रचलित नियमांनुसार भरण्याची कार्यवाही नियमितपणे करण्यात येते.

(४) शासनाच्या शेतकरी हिताच्या योजना जनतेपर्यंत पोहोचण्यासाठी मुख्यतः तांत्रिक संवर्गातील पदे महत्वाची आहेत. वित्त विभाग, शासन निर्णय, दिनांक १६ मे, २०१८ नुसार कृषी विभागातील तांत्रिक संवर्गातील १०० टक्के पदभरतीस मान्यता देण्यात आली होती. त्यानुसार महाराष्ट्र लोकसेवा

आयोगामार्फत तांत्रिक संवर्गातील गट-अ व गट-ब मधील पदांसाठी शिफारस करण्यात आलेल्या ३९९ अधिकाऱ्यांना माहे फेब्रुवारी, २०२० मध्ये पदस्थापना दिलेल्या आहेत. कृषी सेवकांच्या १४१६ पदांची पदभरती अंतिम टप्प्यात असून निवड झालेल्या उमेदवारांना नियुक्ती आदेश देण्याची कार्यवाही संबंधित विभागीय कृषी सहसंचालक यांचेस्तरावर सुरु आहे. संचालक संवर्गातील ३ पदांवर दिनांक १९ नोव्हेंबर, २०२० रोजी पदोन्नतीने पदस्थापना देण्यात आलेली आहे. गट-अ व गट-ब संवर्गातील पदोन्नती कोट्यातील रिक्त पदे भरण्याची कार्यवाही विभागामार्फत सुरु आहे. तांत्रिक संवर्गातील पदे मुख्यतः भरण्यात आलेली असून प्रशासकीय संवर्गातील पदे भरण्यावर वित्त विभागाच्या दिनांक ४ मे, २०२० रोजीच्या शासन निर्णयानुसार निर्बंध असल्याने तूर्तास सदर पदे भरता येणार नाहीत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राजकीय 'फोन टॅपिंग' प्रकरणाची चौकशी होण्याकरीता नेमण्यात आलेल्या समितीच्या अहवालाबाबत

(११) ४९७४ (१८-११-२०२०). श्री.विलास पोतनीस : सन्माननीय गृह मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राजकीय विरोधकांवर पाळत ठेवण्यासाठी 'फोन टॅपिंग' करण्यात आल्याच्या प्रकरणाची चौकशी करण्यासाठी शासनाने गृह विभागाचे अपर मुख्य सचिव आणि राज्य गुप्तवार्ता विभागाच्या सहआयुक्तांचा समावेश असलेली व्दिसदस्यीय समिती नेमली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरहू समितीचा अहवाल शासनास प्राप्त झाला आहे काय, सदरहू समितीने शासनास केलेल्या शिफारसीचे थोडक्यात स्वरूप काय आहे आणि उक्त अहवालावर शासनाने कोणता निर्णय घेतला आहे,

(३) असल्यास, प्रस्तूत प्रकरणी शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.अनिल देशमुख (०२-१२-२०२०) : (१), (२) व (३) नाही.

सदर बाब शासनाच्या विचाराधीन आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मराठवाडा व विदर्भातील जनावरांच्या उपचाराकरीता
लंपी रोगावरील लस उपलब्ध करून देण्याबाबत**

(१२) ४९८५ (१८-११-२०२०). श्री.रामदास आंबटकर, श्री.नागोराव गाणार, श्री.गिरीशचंद्र व्यास, श्री.अंबादास दानवे : सन्माननीय पशुसंवर्धन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात विशेषतः मराठवाडा व विदर्भातील वर्धा, नागपूर, चंद्रपूर व गडचिरोली जिल्ह्यातील जनावरांना लंपी रोगाची लागण झाल्याने ऐन हंगामात सुमारे दोन लाख जनावरे बाधित होऊन मृत पावल्याचे दिनांक २४ ऑगस्ट, २०२० रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, लंपी रोगावर नियंत्रण मिळवण्यासाठी पशुवैद्यकीय दवाखान्यात लस, प्रतिबंधात्मक उपाय व औषध साठा उपलब्ध नसल्याचेही निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने लंपी रोगावर प्रतिबंधात्मक लस व औषध साठा उपलब्ध करून देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुनिल केदार (०२-१२-२०२०) : (१) राज्यातील एकूण २५ जिल्ह्यांमध्ये लंपी स्किन डिसीजचा प्रादुर्भाव आढळून आलेला आहे. यामध्ये एकूण २,६७,४५१ जनावरे बाधित झालेली असून, एकूण ११ जनावरांचा मृत्यू झालेला आहे.

(२) लंपी स्किन डिसीजच्या नियंत्रणासाठी राज्यामध्ये आवश्यक असलेल्या एकूण २२,५१,१०० लसमात्रा उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या असून, यापैकी १९,४९,५४४ लसमात्रा वापरून लसीकरण करण्यात आलेले आहे.

सद्यःस्थितीत ३,०१,५५६ लसमात्रा क्षेत्रियस्तरावर उपलब्ध आहेत. रोग नियंत्रणासाठी आवश्यक औषधी पशुवैद्यकीय दवाखान्यांमध्ये उपलब्ध आहे.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील ग्रामपंचायत कर्मचाऱ्यांचे वेतन अदा करण्याबाबत

(१३) ५०१८ (१४-११-२०२०). श्री.गोपिचंद पडळकर, श्री.सदाशिव खोत : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील ग्रामपंचायतीमधील लिपिक, शिपाई व पाणीपुरवठा करणाऱ्या कर्मचाऱ्यांना गेल्या पाच महिन्यांपासून विनावेतन काम करावे लागत असल्याची बाब माहे ऑक्टोबर, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, ग्रामपंचायत कर्मचारी हे शासनामार्फत पुरविल्या जाणाऱ्या विविध प्रकारच्या योजना नागरिकांपर्यंत पुरविण्यासाठी महत्वाचा दुवा असून नियमित पाणीपुरवठा करणे, दिवाबत्ती, गटारी व सांडपाणी व्यवस्थापन व नागरी सुविधा पुरविणे आदी कामे कोरोना काळातही करीत आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर कर्मचाऱ्यांना माहे मे, २०२० पासून विनावेतन काम करावे लागत असल्यामुळे कुटुंबाचा उदरनिर्वाह कसा करावा असा प्रश्न निर्माण झाला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, नवीन सुधारित किमान वेतन व थकीत वेतन त्वरित अदा करावे अशी मागणी महाराष्ट्र राज्य ग्रामपंचायत कर्मचारी महासंघ (आयटक संलग्न) यांनी शासनाकडे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून ग्रामपंचायत कर्मचाऱ्यांचे वेतन तात्काळ अदा करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.हसन मुश्रीफ (०३-१२-२०२०) : (१) हे खरे नाही.

(२) होय, हे खरे आहे.

(३) हे खरे नाही.

(४) हे खरे आहे.

(५) दिनांक ११ सप्टेंबर, २०२० रोजीच्या शासन जापनाव्दारे रक्कम रुपये ९७ कोटी व दिनांक ११ नोव्हेंबर, २०२० रोजीच्या शासन जापनाव्दारे रक्कम रुपये ११६ कोटी इतकी रक्कम ग्रामपंचायत कर्मचारी वेतन व सरपंच, उपसरपंच यांचे मानधनासाठी वितरित करण्यात आली असून, ग्रामपंचायत कर्मचारी यांचे माहे ऑक्टोबर, २०२० पर्यंतचे किमान वेतन अनुदान अदा करण्यात आले आहे.

सुधारित नवीन किमान वेतन दर लागू करणेबाबतचा प्रस्ताव, शासनावर येणाऱ्या अतिरीक्त आर्थिक भाराच्या अनुषंगाने वित्त विभागाकडे अभिप्रायास्तव सादर केला आहे.

राज्य महिला आयोगामार्फत राबविण्यात आलेल्या “प्रज्वला” योजनेमध्ये निधीचा गैरवापर होत असल्याबाबत

(१४) ५०३२ (१७-११-२०२०). डॉ.(श्रीमती) मनिषा कायंदे : सन्माननीय महिला व बालविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्य महिला आयोगामार्फत राबविण्यात आलेल्या प्रज्वला योजनेमध्ये शासनाच्या निधीचा गैरवापर होत असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले असून या योजनेतर्गत राज्य महिला आयोगाने राज्यातील महिला बचत गटातील महिलांना प्रशिक्षण देण्याकरिता निधीचा वापर केला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, प्रज्वला योजनेतील कामाकरिता शासनाचा निधी वापरण्याबाबत कोणताही शासन निर्णय किंवा सदर योजनेचा महिला आयोगाच्या कार्यक्षेत्र समावेश नसतानाही राज्य महिला आयोगाच्या अध्यक्षांनी महिला बचत गटांना प्रशिक्षण दिल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, राज्यातील महिला बचत गटांना महिला आर्थिक विकास महामंडळ निधी/आर्थिक मदत करत असतानाही निधी खर्च करण्यात आला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, सदरहू निधी खर्च करण्याबाबत शासनाने शासन निर्णय व प्रज्वला योजनेंतर्गत करण्यात आलेल्या खर्चाचे उपयोगिता प्रमाणपत्र लेखा शाखेकडून पारित केले आहे काय,

(५) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने प्रज्वला योजनेची चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने संबंधित दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. यशोमती ठाकूर (सोनावणे) (०३-१२-२०२०) : (१) व (२) शासन स्तरावरून नवीन प्रज्वला योजना राबविण्यास मान्यता अथवा त्यास निधी उपलब्ध करण्यात आलेला नाही. तथापि, महाराष्ट्र राज्य महिला आयोगामार्फत महिलांच्या सर्वांगीण विकासासाठी राबविण्यात येणाऱ्या प्रशिक्षण कार्यक्रमांतर्गत बचत गटातील महिलांना प्रशिक्षण देण्यात आले आहे.

(३) महाराष्ट्र राज्य महिला आयोगामार्फत राबविण्यात येणाऱ्या प्रशिक्षण कार्यक्रमांतर्गत बचत गटातील महिलांना देण्यात आलेल्या प्रशिक्षणावरील खर्च महाराष्ट्र राज्य महिला आयोगाच्या नियमित कार्यक्रम निधीमधून करण्यात आला आहे.

(४) महाराष्ट्र राज्य महिला आयोगामार्फत झालेल्या निधीचा खर्च आयोगाच्या बोर्डांने निर्देशित केल्यानुसार तसेच मान्यतेने करण्यात आलेला आहे. याबाबत लेखाविषयक बाबींचे/वित्तीय नियमावलींचे अनुपालन करण्यात आलेले आहे. त्यामुळे सदर खर्चाची प्रमाणके, उपयोगिता प्रमाणपत्र इ. महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग कार्यालयात उपलब्ध आहेत.

(५) व (६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यात खाजगी रुग्णालयात शस्त्रक्रियेद्वारे बाळांच्या
जन्माचे प्रमाणात वाढ झाल्याल्याबाबत**

(१५) ५०५६ (२३-११-२०२०). श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, श्री.प्रविण दरेकर, श्री.रामनिवास सिंह, श्री.रमेशदादा पाटील, श्री.नागोराव गाणार, श्री.प्रशांत परिचारक : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात राष्ट्रीय नमुना सर्व्हेक्षण (एनएसएसओ) कार्यालयाच्या आकडेवारीनुसार शासकीय रुग्णालयाच्या तुलनेत खाजगी रुग्णालयात शस्त्रक्रियेद्वारे होणाऱ्या बाळांच्या जन्माचे प्रमाण वाढले असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले असून शहरी भागात ४० टक्के तर ग्रामीण भागात २५ टक्के बाळांचा जन्म शस्त्रक्रियेद्वारे होत आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, खाजगी रुग्णालयांकडून सदर शस्त्रक्रियेसाठी जास्तीची रक्कम वसूल केली जात आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यानुषंगाने राज्यात खाजगी रुग्णालयांकडून प्रसूतीसाठी केली जाणारी लुट रोखण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.राजेश टोपे (०२-१२-२०२०) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) हे खरे नाही. खाजगी रुग्णालयांकडून सदर शस्त्रक्रियेसाठी जादा दर आकारण्यात येत असल्याचे निदर्शनास आलेले नाही किंवा त्याबाबत काही तक्रार प्राप्त नाही.

(३) खाजगी व शासकीय रुग्णालयामध्ये सिझेरियनचे वाढते प्रमाण रोखण्याकरीता शासन निर्णय, दिनांक १५/१२/२०१७ अन्वये तज्ञांची समिती स्थापन केली असून सदर समितीच्या शिफारशी विचाराधीन आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

तळणी व खानापूर (ता.मोर्शी, जि.अमरावती) येथे निकृष्ट दर्जाचे पोषण आहार वितरित करण्यात आल्याबाबत

- (१६) ५०९७ (१७-११-२०२०). श्री.सदाशिव खोत, श्री.गोपिचंद पडळकर : सन्माननीय महिला व बालविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय:-
- (१) तळणी व खानापूर (ता.मोर्शी, जि.अमरावती) येथे महिला व बालकल्याण विभागाकडून निकृष्ट दर्जाचे पोषण आहार जसे की न शिजणारा चणा व अन्य आहार गर्भवती महिला व लहान मुलांना वाटण्यात आला असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०२० च्या पहिल्या आठवड्यात निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, याप्रकरणी लाभार्थी तळणी येथील अंकुश सिल्लसकर व खानापूर येथील भारत उकंडे यांनी मोर्शी पोलीस स्टेशनला महिला व बालकल्याण विभागाच्या अधिकाऱ्यांविरुद्ध दिनांक १ ऑक्टोबर, २०२० रोजी वा त्यासुमारास तक्रार दाखल केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने आरोग्यास धोकादायक असणारा पोषण आहार वितरित करणाऱ्या दोषींविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. यशोमती ठाकूर (सोनावणे) (०७-१२-२०२०) : (१) हे खरे नाही.

(२) व (३) अमरावती जिल्हयातील मोर्शी प्रकल्पामध्ये तळणी गावामधील श्री.अंकुश सिल्लसकर व खानापूर या गावातील श्री.भारत उकंडे यांनी एकात्मिक बाल विकास सेवा योजनेमधून अंगणवाडीद्वारे निकृष्ट दर्जाचा चना पुरवठा करून लहान मुले व गर्भवती स्त्रियांच्या जिवाशी खेळ करून आर्थिक भ्रष्टाचार केल्याबाबतची तक्रार मोर्शी पोलीस स्टेशन येथे केली होती. त्यानुसार मोर्शी पोलीस स्टेशन यांचेकडून जप्त करण्यात आलेली दोन सिलबंद चना पाकीटे प्राप्त झाली होती. सदर पाकीट कनिष्ठ वैज्ञानिक, अन्न व औषधी प्रयोगशाळा, अमरावती यांचेकडे चनाचा दर्जा हा आवश्यक प्रथिने व उष्मांकचे प्रमाण योग्य आहे किंवा नाही याची तपासणी करण्याकरीता पाठविण्यात आले होते.

याप्रकरणी कनिष्ठ वैज्ञानिक अन्न व औषधी प्रयोगशाळा अमरावती यांचा अहवाल प्राप्त झाला असून त्यांच्या अहवालानुसार सदर चणा हा खाण्यायोग्य आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**ग्रामविकास विभागामार्फत प्रशासकीय मान्यता मिळालेल्या
कामांचे प्रलंबित देयके मिळण्याबाबत**

(१७) ५१०० (१४-११-२०२०). श्री.सदाशिव खोत, श्री.गोपिचंद पडळकर, श्री.प्रविण दरेकर, श्री.महादेव जानकर : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील ग्रामीण भागाच्या विकास कामासाठी सन २०१९-२०२० मध्ये ग्रामविकास विभागामार्फत २५१५ अंतर्गत देण्यात येणाऱ्या रुपये १६०० कोटींची कामे करण्याची तरतूद असतांना महाविकास आघाडी शासनाने त्यापैकी तत्कालीन शासनाने वाटप केलेल्या ११०० कोटींची कामे रद्द करून ती महाविकास आघाडी शासनाच्या आमदारांना वाटप केली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, तत्कालीन शासनाच्या काळात वर्कऑर्डर झालेल्या व शासनस्तरावर प्रशासकीय मान्यता मिळालेल्या कामांनाच ग्रामविकास विभागाचा निधी वाटप करणार असा निर्णय महाविकास आघाडीच्या शासनाने घेतला, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, तत्कालीन शासनाच्या काळात वर्कऑर्डर व प्रशासकीय मान्यता मिळालेल्या रुपये ५०० कोटींच्या कामांपैकी माहे ऑक्टोबर, २०२० अखेर केवळ रुपये ५० कोटी एवढा निधी शासनाकडून देण्यात आला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, सन २०१९-२०२० मध्ये वर्कऑर्डर मिळाल्यानंतर ठेकेदारांनी कामे पूर्ण केली आहेत त्यामध्ये अनेक नवयुवक ठेकेदारांचा समावेश असून कामे पूर्ण करून देखील शासनाने पैसे न दिल्यामुळे नवयुवक ठेकेदारांवर उपासमारीची वेळ आली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून त्यानुषंगाने ग्रामविकास विभागांतर्गत कामे पूर्ण केलेल्या नवयुवक ठेकेदारांना त्यांची देयके देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.हसन मुश्रीफ (०३-१२-२०२०) : (१) हे खरे नाही. सन २०१९-२०२० मध्ये ग्रामविकास विभागामार्फत २५१५ अंतर्गत कार्यांरंभ आदेश न झालेल्या रक्कम रुपये ११००.०० कोटीची कामे रद्द करून राज्यामध्ये समान वाटप करण्यात आलेले आहे.

(२) हे खरे नाही.

सन २०१९-२०२० या आर्थिक वर्षातील मान्यता दिलेल्या व पुर्ण झालेल्या कामांची देयके अदा करण्यात येत आहे.

(३) हे खरे नाही.

क्षेत्रिय कार्यालयाकडून सन २०१९-२०२० मध्ये प्राप्त झालेल्या अहवालानुसार पुर्ण कामांची देयके अदा करण्यात येत आहेत. आतापर्यंत रक्कम रुपये ९१.६७ कोटी इतका निधी शासनाकडून अदा करण्यात आला आहे.

(४) हे खरे नाही.

सन २०१९-२०२० मध्ये पुर्ण झालेल्या कामांची देयके अदा करण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

(५) व (६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मुळी (ता.गंगाखेड, जि.परभणी) येथील निम्न पातळी बंधान्यास
उचल पध्दतीचे बंधारे बसविण्याबाबत**

(१८) ५१०७ (१७-११-२०२०). श्री.अब्दुल्लाखान दुराणी, श्री.शशिकांत शिंदे, श्री.विक्रम काळे, श्री.अमोल मिटकरी : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुळी (ता.गंगाखेड, जि.परभणी) येथील निम्न पातळी बंधान्यास उचल पध्दतीचे बंधारे बसविण्यासाठी शासनाकडून रुपये १५ कोटी ४० लक्ष रुपयांचा निधी मंजूर करण्यात आला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, दरवाज्याचे रेखाचित्र, तांत्रिक मान्यता, निविदा प्रक्रिया विहित मुदतीत पूर्ण करून बंधान्यात पाणी साठविण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे व याबाबत थोडक्यात माहिती काय आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.जयंत पाटील (०४-१२-२०२०) : (१) मुळी निम्न पातळी बंधारा ता.गंगाखेड, जि.परभणी येथील निम्न पातळी बंधान्यास अस्तित्वातील गोडबोले व्दारा ऐवजी प्रस्तावित उभ्या उचल व्दाराच्या प्रस्तावास विशेष दुरुस्तीतर्गत जलसंपदा विभाग, शासन निर्णय, क्र.प्रमाप्र-२०१९/प्र.क्र.१६८/२०१९/सिंव्य(कामे), दिनांक १२/०३/२०२० अन्वये रुपये १५.४० कोटी किंमतीस प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात आली आहे.

(२) उभ्या उचल व्दारांच्या विविध घटकांची सविस्तर संकल्पने व रेखाचित्रे प्राप्त करून घेण्याची कार्यवाही क्षेत्रियस्तरावर प्रगतीत असून त्यानुसार सक्षम स्तरावर तांत्रिक मान्यता व निविदा प्रक्रिया पूर्ण करून निधी उपलब्धतेनुसार काम पूर्ण करण्याचे नियोजन आहे. तसेच नियोजित डिसेंबर, २०२० मधील हिवाळी अधिवेशनामध्ये लाक्षणिक पुरवणी मागणी विधीमंडळास सादर करण्याचे नियोजन आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**अनुदानित शाळांच्या इमारतींच्या दुरुस्तीसाठी आमदार
निधीतून खर्च करण्यास परवानगी मिळण्याबाबत**

(१९) ५११९ (१४-११-२०२०). अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.प्रविण दरेकर, श्री.प्रसाद लाड, श्री.नागोराव गाणार, डॉ.परिणय फुके : सन्माननीय उप मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) कोकणात निसर्ग चक्रीवादळामुळे शाळांचे मोठ्या प्रमाणात नुकसान झाले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, कोकणातील अनुदानित शाळांच्या इमारतींच्या दुरुस्तीसाठी आमदार निधीतून खर्च करण्यास परवानगी मिळण्याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी मागणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने नुकसान भरपाई मिळण्याबाबत आमदार निधीतून खर्च करण्यास परवानगी मिळण्याबाबत कोणता निर्णय घेतला वा घेण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.अजित पवार (०४-१२-२०२०) : (१) हे खरे आहे.

(२) कोकण विभागातील अनुदानित शाळांच्या इमारतींच्या दुरुस्तीसाठी आमदार निधीतून खर्च करण्यास परवानगी मिळणेबाबतचे निवेदन शासनास तसेच संबंधित जिल्हाधिकारी कार्यालयांना प्राप्त झालेले नाही. जिल्हा वार्षिक योजने (सर्वसाधारण) अंतर्गत शाळेच्या इमारत दुरुस्तीसाठी निधी अनुज्ञेय आहे. कोकण विभागातील ठाणे, रायगड, रत्नागिरी व पालघर जिल्हयातील पडझड झालेल्या १२२९ जिल्हा परिषद शाळांच्या दुरुस्तीसाठी महसूल व वन विभागाच्या शासन निर्णय क्र.सीएलएस-२०२०/प्र.क्र.२२१/म-३, दिनांक १९/०८/२०२० व दिनांक ९/०९/२०२० नुसार विभागीय आयुक्त, कोकण विभाग यांनी रुपये १४.०८ कोटी एवढा निधी संबंधित जिल्हाधिकारी यांना मंजूर केला आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील जलयुक्त शिवार योजनेतील गैरकारभाराबाबत

(२०) ५१४२ (१७-११-२०२०). श्री.अब्दुल्लाखान दुराणी, श्री.शशिकांत शिंदे, श्री.विक्रम काळे, श्री.अमोल मिटकरी, श्री.शरद रणपिसे, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, डॉ.सुधीर तांबे, श्री.अमरनाथ राजूरकर, डॉ.वजाहत मिर्झा, श्री.मोहनराव कदम, श्री.नरेंद्र दराडे : सन्माननीय मृद व जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात तत्कालीन मा.मुख्यमंत्री महोदयांच्या कालावधीतील जलयुक्त शिवार योजनेतील अनियमितता व आर्थिक गैरव्यवहाराबाबत कॅगने ताशेरे ओढल्यानंतर या योजनेची SIT मार्फत चौकशी करण्याचा निर्णय शासनाने माहे सप्टेंबर-ऑक्टोबर, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान घेतला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर चौकशी अहवाल किती कालावधीत प्राप्त होणे अपेक्षित आहे,

(३) असल्यास, परभणी जिल्हयातील जलयुक्त शिवार योजनेच्या कामासोबतच राज्यातील इतर सर्व कामांची शासनाने चौकशी पूर्ण केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले व त्यानुषंगाने दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.शंकरराव गडाख (०३-१२-२०२०) : (१) अंशतः खरे आहे.

जलयुक्त शिवार अभियानांतर्गत झालेल्या कामांची खुली चौकशी करण्याच्या निर्णय दिनांक १४/१०/२०२० रोजीच्या मंत्रिमंडळ बैठकीत घेण्यात आला आहे. फक्त कामांची संख्या अधिक असल्याने खुल्या चौकशीसाठी कोणती कामे निवडणे आवश्यक आहे याचा शोध घेण्यासाठी शासन निर्णय, दिनांक ०१/१२/२०२० अन्वये समिती गठीत करण्यात आली आहे.

(२) सदर समितीचा कार्यकाळ ६ महिन्यांचा आहे.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**यवतमाळ जिल्ह्यात अंगणवाडी इमारतींचे बांधकाम
अपूर्ण अवस्थेत व विविध पदे रिक्त असल्याबाबत**

(२१) ५२४७ (१७-११-२०२०). डॉ.वजाहत मिर्झा, श्री.शरद रणपिसे, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, डॉ.सुधीर तांबे, श्री.मोहनराव कदम, श्री.अमरनाथ राजूरकर : सन्माननीय महिला व बालविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) यवतमाळ जिल्ह्यात अंगणवाडीसाठी बांधण्यात येणाऱ्या इमारतींचे बांधकाम मागील अनेक वर्षांपासून अपूर्ण अवस्थेत असल्याची बाब माहे ऑक्टोबर, २०२० च्या पहिल्या सप्ताहात निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, एकात्मिक बाल विकास प्रकल्पासाठी प्रकल्प अधिकारी यांच्यावर एकापेक्षा अधिक प्रकल्पांची जबाबदारी असल्याचे तसेच अंगणवाडी सेविका, मदतनीस अशी अनेक पदे रिक्त असल्याची बाब निदर्शनास आली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने यवतमाळ जिल्ह्यामध्ये अंगणवाडीसाठी बांधण्यात येणाऱ्या इमारतींचे बांधकाम पूर्ण करण्याबाबत व रिक्त असलेली पदे भरण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. यशोमती ठाकूर (सोनावणे) (०४-१२-२०२०) : (१) हे खरे नाही.

सन २०१८-२०१९ मध्ये २१ कामे मंजूर करण्यात आली होती त्यापैकी १६ कामे पूर्ण झाली असून ५ कामे प्रगती पथावर आहेत. तसेच सन २०१९-२०२० मध्ये ७५ कामे मंजूर करण्यात आली होती त्यापैकी २५ कामे पूर्ण झाली असून ५० कामे प्रगती पथावर आहेत.

(२) व (३) हे अंशतः खरे आहे.

बालविकास प्रकल्प अधिकाऱ्यांची पदे भरण्यासाठी कार्यवाही सुरु आहे. तसेच शासन निर्णय क्र.एबावि-२०१८/प्र.क्र.२२३/का-०६, दिनांक १७ जानेवारी, २०२० अन्वये अंगणवाडी सेविका, मदतनीस व मिनी अंगणवाडी सेविका यांची रिक्त पदांपैकी ५० टक्के रिक्त पदे भरण्यास मान्यता देण्यात आली आहे.

अंगणवाडी इमारत बांधकाम पुर्ण करण्यासाठी जिल्हा परिषदेमार्फत सूचना देण्यात आल्या आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**औरंगाबाद येथील जायकवाडी प्रकल्प मंडळाचे कार्यालय लातूर येथे
स्थलांतरीत करण्याचा निर्णय घेतल्याबाबत**

(२२) ५२६९ (१७-११-२०२०). श्री.अंबादास दानवे : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) औरंगाबाद येथील जायकवाडी प्रकल्प मंडळाचे कार्यालय लातूर येथे स्थलांतरीत करण्याचा निर्णय शासनाने घेतल्याचे माहे ऑगस्ट, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, जालना जिल्ह्यातील निम्न दुधना, बीड जिल्ह्यातील माजलगाव धरण, जायकवाडी धरणाचा भूसंपादनाचा रेकॉर्ड तसेच वैजापूर तालुक्यातील नांदूर मधमेश्वर कालव्याची कामेही लातूर येथील कार्यालयातून होणार आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, औरंगाबाद, जालना व बीड जिल्ह्यातील शेतकऱ्यांना छोट्या मोठ्या कामांसाठी लातूर येथील कार्यालयात जावे लागणार असल्यामुळे याप्रकरणी शासनाने चौकशी करून सदरील कार्यालय स्थलांतरीत न करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.जयंत पाटील (०४-१२-२०२०) : (१) होय.

(२) नाही.

जालना जिल्ह्यातील निम्न दुधना प्रकल्पाची कामे लाभक्षेत्र विकास प्राधिकरण, औरंगाबाद अंतर्गत जालना पाटबंधारे विभाग, जालना यांच्याकडे आहेत. बीड जिल्ह्यातील माजलगाव धरणाची कामे लाभक्षेत्र विकास प्राधिकरण, बीड अंतर्गत माजलगाव पाटबंधारे विभाग, परळी वैजनाथ या कार्यालयांकडे आहेत. जायकवाडी धरणाच्या भूसंपादनाचे अभिलेख बीड

पाटबंधारे प्रकल्प मंडळांतर्गत निम्न दुधना प्रकल्प उपविभाग क्र.३, सातोना, मु.औरंगाबाद या कार्यालयाकडे असून नांदूर मध्यमेश्वर कालव्याची कामे लाभक्षेत्र विकास प्राधिकरण, औरंगाबाद अंतर्गत नांदूर मध्यमेश्वर कालवा विभाग, वैजापूर या कार्यालयाकडेच राहणार आहेत.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

औरंगाबाद महानगरपालिकेने प्रधानमंत्री मातृवंदना

योजना राबविणे बंद केल्याबाबत

(२३) ५२७३ (१३-११-२०२०). श्री.अंबादास दानवे : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शासनाने माता-बाल मृत्यू दर कमी करण्यासाठी सन २०१७ पासून प्रधानमंत्री मातृवंदना योजना सुरु केली असून औरंगाबाद महानगरपालिकेने उक्त योजना सन २०१८ पासून औरंगाबाद शहरात राबविण्यास सुरुवात केली होती, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर योजना गत सहा महिन्यांपासून बंद असल्याचे माहे ऑगस्ट, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.राजेश टोपे (०२-१२-२०२०) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) नाही, हे खरे नाही.

सदर योजनेतर्गत मार्च, २०२० ते ऑगस्ट, २०२० या कालावधीत एकूण २१५१ लाभार्थींना या योजनेचा लाभ देण्यात आलेला आहे.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील परिचारीकांच्या विविध मागण्यांबाबत

(२४) ५२८४ (१७-११-२०२०). श्री.नागोराव गाणार, श्री.प्रविण दरेकर, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, श्री.गिरीशचंद्र व्यास, श्री.रामदास आंबटकर : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नागपूर येथील मेयो मेडिकलच्या परिचारीकांनी आपल्या हक्कासाठी काळ्या फीती बांधून रुग्णसेवा करित आंदोलन केल्याची बाब माहे सप्टेंबर, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, राज्यात परिचारीकांची हजारो रिक्त पदे तात्काळ भरावीत त्यांना कोविड काळातील सुरक्षिततेची सर्व साधने पुरविण्यात यावीत आणि ५० लाखाचा विमा व वारसांना अनुकंपा तत्वाखाली नोकरी द्यावी, परिचारीकांना रुपये ३००/- डेली अलाउन्स द्यावा व कोविड रुग्णांच्या सेवेत असलेल्या परिचारीकांच्या अडचणी सोडवून घेण्यासाठी शासनस्तरावर समिती गठीत करावी अशा प्रमुख मागण्या शासनाकडे केल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने परिचारीकांच्या मागण्यांबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.अमित विलासराव देशमुख (०४-१२-२०२०) : (१) हे खरे आहे.

(२) महाराष्ट्र राज्य परिचारीका संघटनेकडून दिनांक १०/०८/२०२० रोजीच्या पत्रान्वये मागण्यांचे निवेदन प्राप्त झाले असून सदर निवेदनामध्ये १०० टक्के पदभरती, प्रत्येकी ७ दिवसांचा कोविड कार्यकाळ व विलगीकरण, जोखीम भत्ता, परिचारीकांना फक्त रुग्णसेवेचीच कामे देणे, पदनामात बदल करणे अशा मागण्या करण्यात आल्या आहेत.

(३) महाराष्ट्र राज्य परिचारीका संघटनेने दिनांक १०/०८/२०२० रोजी दिलेल्या निवेदनातील मागण्यांच्या अनुषंगाने दिनांक ९/०९/२०२० रोजी संचालक, वैद्यकीय शिक्षण व संशोधन यांच्यास्तरावर बैठक घेण्यात आली असून या बैठकीत ठरविण्यात आल्यानुसार परिचारीकांच्या मागण्यांबाबत नियमानुसार कार्यवाही करण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**पदवीधर प्राथमिक शिक्षकांना सेवा ज्येष्ठतेनुसार
सुधारित वेतनश्रेणी मिळण्याबाबत**

(२५) ५२८५ (१४-११-२०२०). श्री.नागोराव गाणार, श्री.प्रविण दरेकर, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, श्री.गिरीशचंद्र व्यास, श्री.रामदास आंबटकर : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) गोंदिया जिल्हा परिषद व प्राथमिक शिक्षण विभागाच्यावतीने दिनांक २६ ऑगस्ट, २०२० रोजी काढलेल्या आदेशानुसार सेवा ज्येष्ठता डावलून गणित व विज्ञान विषयातील शिक्षकांना देण्यात आलेली पदवीधर प्राथमिक शिक्षकांची वेतनश्रेणीचे आदेश रद्द करून सेवा ज्येष्ठतेनुसार सुधारित वेतनश्रेणीचे आदेश देण्यात यावेत अशी मागणी जिल्हा परिषदेतर्गत कार्यरत पदवीधर शिक्षकांनी केली असल्याची बाब माहे सप्टेंबर, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यानुषंगाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.हसन मुश्रीफ (०३-१२-२०२०) : (१) हे खरे नाही.

(२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**पालगड (ता.दापोली, जि.रत्नागिरी) येथे
सानेगुरुजींचे स्मारक होण्याबाबत**

(२६) ५३२२ (२३-११-२०२०). श्री.रामदास कदम : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पालगड (ता.दापोली, जि.रत्नागिरी) येथे सानेगुरुजींचे स्मारक होण्यासाठी शासनाकडे प्रस्ताव सादर केला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने पालगड येथे सानेगुरुजींचे स्मारक होण्यासाठी कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.हसन मुश्रीफ (०४-१२-२०२०) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्र.स्मारक-२०१६/प्र.क्र.०३/पंरा-९, दिनांक ११/०८/२०१६ मधील तरतुदीनुसार, स्मारक उभारण्यासाठी जिल्हाधिकारी, रत्नागिरी यांच्या अध्यक्षतेखाली स्मारक समिती गठीत करण्यात आलेली नाही. त्यामुळे या विभागाकडून कोणतीही कार्यवाही करण्यात आलेली नाही.

पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभागाकडून पालगड, ता.दापोली, रत्नागिरी येथे साने गुरुजी यांचे स्मारक निश्चित करण्यासाठी रुपये ३०.०० लाख इतक्या रक्कमेच्या खर्चास प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली असून रुपये १०.०० लक्ष इतका निधी जिल्हाधिकारी, रत्नागिरी यांना वितरित करण्यात आला आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**अमरावती शहरात शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय
स्थापन करण्याबाबत**

(२७) ५३२६ (१७-११-२०२०). डॉ.रणजित पाटील : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अमरावती शहरात शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय स्थापन करण्याबाबत शासनाने निर्णय घेतला होता, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, त्यावर समिती स्थापन करून या समितीने संचालक, वैद्यकीय शिक्षण व संशोधन यांना अहवाल सादर केला होता, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने अमरावती शहरात शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय स्थापन करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.अमित विलासराव देशमुख (०४-१२-२०२०) : (१) हे अंशतः खरे आहे.

सादर प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन आहे.

(२) हे खरे आहे.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**शिरढोण (ता.पनवेल, जि.रायगड) येथे क्रांतीवीर वासुदेव बळवंत फडके
यांच्या स्मारकास निधी उपलब्ध होण्याबाबत**

(२८) ५३४९ (१४-११-२०२०). श्री.रामदास कदम : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शिरढोण (ता.पनवेल, जि.रायगड) येथे क्रांतीवीर वासुदेव बळवंत फडके यांच्या स्मारकाच्या बांधकामासाठी निधी उपलब्ध होण्यासाठी वासुदेव बळवंत फडके स्मारक समिती, मुंबई यांचेकडून शासनास प्रस्ताव सादर करण्यात आला आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.हसन मुश्रीफ (०४-१२-२०२०) : (१) होय, हे खरे आहे.

- (२) ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय, क्र.स्मारक-२०१६/प्र.क्र.०३/पंरा-९, दिनांक ११/०८/२०१६ मधील तरतुदीनुसार सदर स्मारकाची जागा खाजगी असल्याने बांधकामासाठी निधी देता येत नाही.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

वैधानिक विकास महामंडळास मुदत वाढ मिळण्याबाबत

(२९) ५३७२ (१४-११-२०२०). श्री.शरद रणपिसे, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, डॉ.सुधीर तांबे, श्री.अमरनाथ राजूरकर, डॉ.वजाहत मिर्झा, श्री.मोहनराव कदम : सन्माननीय उप मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्राच्या मागास भागातील अनुशेष दूर करण्यासाठी दिनांक १ मे, १९९४ पासून संविधानाच्या अनुच्छेद ३७१(२) नुसार स्थापन करण्यात आलेल्या वैधानिक विकास महामंडळाची मुदत माहे एप्रिल, २०२० अखेर संपुष्टात आली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने कोणता निर्णय घेतला व त्यानुषंगाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.अजित पवार (०४-१२-२०२०) : (१) व (२) होय. हे खरे आहे.

विदर्भ, मराठवाडा व उर्वरित महाराष्ट्र या तिन्ही विकास मंडळांचे पुनर्गठन करण्याबाबतचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन आहे.

- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**पुसद (जि.यवतमाळ) तालुक्यातील सिंचन प्रकल्प
कार्यालय बंद करण्याचा निर्णय घेतल्याबाबत**

(३०) ५४०१ (१७-११-२०२०). श्री.निलय नाईक, श्री.प्रविण दरेकर, डॉ.परिणय फुके, श्री.प्रसाद लाड, अॅड.निरंजन डावखरे : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) माजी मुख्यमंत्री कै.वसंतराव नाईक यांच्या कारकिर्दीत निर्माण झालेले पुसद (जि.यवतमाळ) तालुक्यातील सिंचन प्रकल्प कार्यालय नवीन प्रकल्प कार्यरत नसल्याने बंद करण्याचा निर्णय घेण्यात आला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, पुसद परिसरातील शेतीला सिंचनाची सोय व्हावी शेतकऱ्यांच्या जीवनात समृद्धी निर्माण व्हावी हा उद्देश माजी मुख्यमंत्री कै.वसंतराव नाईक यांचा होता. परंतु, नवीन प्रकल्प सुरु न करता सर्व कार्यालये बंद करण्यात येत आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यानुषंगाने सदर कार्यालय बंद न करता नवीन प्रकल्प तयार करण्याबाबत कोणता निर्णय घेतला व घेण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.जयंत पाटील (०४-१२-२०२०) : (१) होय.

लघु पाटबंधारे विभाग, पुसद या विभागाकडे पुरेशी कामे नसल्याने सदर कार्यालय दिनांक २०/०५/२०२० च्या शासन निर्णयान्वये बंद करण्यात आले आहे.

(२), (३) व (४) लघु पाटबंधारे विभाग, पुसद व त्या अंतर्गतचे २ उपविभाग बंद करण्यात आले असले तरी, यवतमाळ पाटबंधारे मंडळ, यवतमाळ (सिंचन मंडळ) अधिनस्त कार्यकारी अभियंता, यवतमाळ पाटबंधारे विभाग, यवतमाळ अंतर्गत पुसद, उमरखेड व महागांव या तालुक्यातील सिंचन व्यवस्थापनासाठी पुरेसे उपविभाग व शाखा कार्यालये उपलब्ध आहेत.

**नायगाव ते लालवंडी (ता.नायगाव, जि.नांदेड) येथील मानार
धरणाच्या कालव्यावरील पूलाची दुरुस्ती करण्याबाबत**

(३१) ५४१५ (१७-११-२०२०). श्री.अमरनाथ राजूरकर, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, डॉ.सुधीर तांबे, श्री.मोहनराव कदम, श्री.शरद रणपिसे, डॉ.वजाहत मिर्झा : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नायगाव ते लालवंडी (ता.नायगाव, जि.नांदेड) मार्गावर नायगाव शहरापासून १.५ कि.मी. अंतरावर मानार धरणाच्या कालव्यावरील पूल प्रशासनाच्या दुर्लक्षामुळे जीर्ण झाला असून येथे अपघात होऊन प्रवाशांचा जीव धोक्यात आला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने सदर पूलाची दुरुस्ती करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.जयंत पाटील (०४-१२-२०२०) : (१) मानार जि.नांदेड येथील धरणाच्या मानार गोदावरी शाखा कालव्यावरील नायगाव ते लालवंडी (ता.नायगाव, जि. नांदेड) मार्गावरील पूल अंदाजे ६० वर्षापूर्वीचा असून सदयःस्थितीत पुलाचे बांधकाम सुस्थितीत नसून पुलाच्या Parapet wall पडलेल्या आहेत.

(२) सदर ५.०० मी. रुंदीचा पूल हा पांदण रस्त्यावर होता. तथापि, जिल्हा परिषदेने या पूलाच्या दोन्ही बाजूकडील रस्त्याची रुंदी १० मी. केली असून या पुलावरून सदयःस्थितीत मोठ्या वाहनांची वर्दळ वाढलेली आहे.

पूलाच्या तात्पुरत्या दुरुस्तीच्या कामाचे अंदाजपत्रकास क्षेत्रियस्तरावर मान्यता प्राप्त असून दुरुस्तीचे काम हाती घेण्याचे नियोजित आहे. तथापि, वाहनांची वर्दळ वाढलेली असल्याने व पूलाच्या दोन्ही बाजूकडील रस्त्याची रुंदी जिल्हा परिषदेमार्फत वाढवली गेली असल्याने सदर पुलाऐवजी नवीन पूल जिल्हा परिषदेमार्फत बांधणे आवश्यक आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

पालघर जिल्हा परिषदेत अनुकंपा भरतीत गैरव्यवहार झाल्याबाबत

(३२) ५४६१ (१४-११-२०२०). श्री.सुरेश धस : दिनांक ८ सप्टेंबर, २०२० रोजी सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आलेल्या अतारांकित प्रश्नोत्तरांच्या यादी क्रमांक ३ मधील प्रश्न क्रमांक ३३२१ ला दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पालघर जिल्हा परिषदेत सन २०१७ मध्ये कोणतीही सरळ सेवा भरती नसताना वित्त विभाग व सामान्य प्रशासन विभागाच्या सूचना विचारात न घेता अनुकंपा तत्वावरील ४४ पदांची तर १०% ग्रामपंचायत कर्मचारी भरतीमध्ये २३ अतिरिक्त पदांची भरती केल्याने या भरतीमध्ये अनियमितता झाल्याचे सिध्द झाले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, अनुकंपा भरती करित असताना जिल्हा परिषदेकडून उमेदवारांच्या याद्या ह्या ज्येष्ठतेनुसार अंतिम करण्यात आल्या नव्हत्या, हे ही खरे आहे काय,

(३) तसेच, विहित नमुन्यात अर्ज सादर न करणाऱ्या उमेदवारांचे अर्ज जिल्हास्तरावर अपात्र असताना अशा उमेदवारांचे प्रस्तावही शासनाकडे पाठविले नाहीत, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, सरळसेवेने भरती करतानाच अनुकंपा तत्वावरील व १०% ग्रामपंचायत कर्मचाऱ्यांमध्ये गट क व गट ड या पदांवर नियुक्ती करता येत असतानाही व शासनाची मान्यता आवश्यक असतानाही वरिष्ठ अधिकाऱ्यांकडून ६७ अतिरिक्त पदे भरण्याचे प्रधान सचिव, ग्रामविकास विभाग यांच्याकडे झालेल्या बैठकीत उघड होऊनही काहीही कारवाई झाली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, सदरची भरती रद्द होऊन जबाबदार अधिकाऱ्यांवर कारवाई होऊन शासनाचे झालेले आर्थिक नुकसान संबंधितांच्या वेतनातून/स्थावर/जंगम मालमत्तेतून वसूल करण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.हसन मुश्रीफ (०३-१२-२०२०) : (१) होय.

(२) होय.

(३) अनुकंपा भरती केलेल्या ज्या उमेदवारांनी विहित मुदतीत अर्ज सादर केले नव्हते अशा उमेदवारांचा विलंब क्षमापित करण्याचा प्रस्ताव मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, पालघर यांनी विभागीय आयुक्त, कोकण विभाग यांना सादर केला आहे.

शासन परिपत्रक दिनांक ५ ऑक्टोबर, २०१७ अन्वये सचिव (ग्रामविकास व पंचायतराज) यांच्याकडे असलेले कार्यबाहुल्य विचारात घेता अनुकंपा नियुक्तीसाठी अर्ज सादर करण्यास झालेला विलंब क्षमापित करण्याचे अधिकार विभागीय आयुक्त यांना प्रत्यार्पित करण्यात आले आहेत.

(४) सदर अनियमिततेबाबत दोषी आढळून आलेले तत्कालीन उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी (साप्रवि) यांना कारणे दाखवा नोटीस बजावण्यात आली आहे. तसेच कनिष्ठ प्रशासन अधिकारी व वरिष्ठ सहाय्यक यांना निलंबित करण्यात आले आहे व दोषारोप पत्र बाजावून अनुकंपा भरती विषयी स्वतंत्र विभागीय चौकशी प्रस्तावित करण्यात आलेली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**पालघर जिल्हा परिषदेमध्ये विविध विभागातील
पदे रिक्त असल्याबाबत**

(३३) ५४७३ (१४-११-२०२०). श्री.रविंद्र फाटक : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पालघर जिल्हा परिषदेमध्ये सन २०१४ पासून विविध विभागातील ३ हजारपेक्षा जास्त पदे रिक्त असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मोठ्या प्रमाणात रिक्त पदे असल्याने प्रशासकीय कामकाज करण्यास अडचणी येत असल्याने तात्काळ पदे भरण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.हसन मुश्रीफ (०३-१२-२०२०) : (१) होय.

(२) जिल्हा परिषदांकडील सरळसेवा मेगाभरती-२०१९ अंतर्गत जिल्हा परिषद, पालघर मधील गट क संवर्गातील एकूण ६९२ रिक्त पदे भरण्याकरिता माहे मार्च, २०१९ मध्ये जाहिरात प्रसिध्द करण्यात आलेली आहे. तसेच पदोन्नती कोट्यातील वर्ग-३ व वर्ग-४ ची रिक्त पदे पदोन्नतीने भरणा करण्याबाबतची कार्यवाही निरंतर सुरु आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्य शासन सेवेतील अधिकारी/कर्मचारी यांना
जुन्या पेन्शन योजनेचा लाभ मिळणेबाबत**

(३४) ५४८० (१४-११-२०२०). डॉ.परिणय फुके, श्री.प्रविण दरेकर, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.निलय नाईक, श्री.नागोराव गाणार, श्री.गोपिचंद पडळकर, श्री.सदाशिव खोत : सन्माननीय उप मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) केंद्र शासनाने त्यांच्या सेवेमध्ये दिनांक १ जानेवारी, २००४ रोजी किंवा त्यानंतर नव्याने नियुक्त कर्मचाऱ्यांसाठी नवीन अंशदान निवृत्तीवेतन योजना म्हणजेच परिभाषित अंशदान निवृत्तीवेतन योजना (NPS) लागू केली असून केंद्र शासनाच्या धर्तीवर महाराष्ट्र शासनाने सुध्दा त्यांच्या सेवेमध्ये दिनांक १ नोव्हेंबर, २००५ रोजी किंवा त्यानंतर नियुक्त कर्मचाऱ्यांसाठी परिभाषित अंशदान निवृत्तीवेतन योजना (DCPS) जशीच्या तशी लागू केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, केंद्र शासनाने (Govt. of India, Department of Pension and PW Office Memorandum No. ५७/०४/२०१९-P & PW(B)] Dated १७/०२/२०२०) नुसार ज्या कर्मचाऱ्यांची नेमणुक/नियुक्ती दिनांक १ जानेवारी, २००४ च्या पूर्वी अंतिम झालेली असेल परंतु ते दिनांक १ जानेवारी, २००४ नंतर रुजू झाले असतील अशा कर्मचाऱ्यांनासुध्दा केंद्र शासनाने जुन्या पेन्शनचा लाभ देण्याचा निर्णय घेतला आहे, त्याचधर्तीवर केंद्र शासनाकडील दिनांक १७ फेब्रुवारी, २०२० रोजी निर्गमित निर्देशाच्या अनुषंगाने राज्यात

ज्या कर्मचाऱ्यांची नेमणुक/नियुक्ती दिनांक १ नोव्हेंबर, २००५ च्या पुर्वी अंतिम झालेली असेल परंतु ते दिनांक १ नोव्हेंबर, २००५ नंतर रुजू झाले असतील अशा कर्मचाऱ्यांना सुध्दा जुन्या पेन्शनचा लाभ देण्याबाबत राज्य शासनाने निर्णय घेऊन कार्यवाही केली आहे काय,

(३) असल्यास, राज्यातील शासन सेवेतील अधिकारी/कर्मचारी यांना जुन्या पेन्शन योजनेचा लाभ देण्याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधी तसेच, कनिष्ठ सांख्यिकी सहायक, प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वनबल प्रमुख) महाराष्ट्र राज्य, नागपूर यांचे कार्यालय, वन भवन, सिव्हील लाईन्स, नागपूर यांनी अप्पर मुख्य सचिव (वित्त), वित्त विभाग यांना दिनांक २५ फेब्रुवारी, २०२० रोजी पत्राव्दारे विनंती केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने राज्यातील शासन सेवेतील अधिकारी/कर्मचारी यांना जुन्या पेन्शन योजनेचा लाभ देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.अजित पवार (०४-१२-२०२०) : (१) हे खरे आहे. केंद्र शासनाच्या धर्तीवर राज्य शासनाने दिनांक ३१ ऑक्टोबर, २००५ च्या शासन निर्णयानुसार राज्य शासनाच्या सेवेत दिनांक १ नोव्हेंबर, २००५ व त्यानंतर नियुक्त कर्मचाऱ्यांसाठी नवीन अंशदान निवृत्तीवेतन योजना लागू केली आहे.

(२) केंद्र शासनाने दिनांक १७/०२/२०२० च्या जापनाव्ये ज्या कर्मचाऱ्यांची नेमणुक/नियुक्ती दिनांक १ जानेवारी, २००४ च्या पुर्वी अंतिम झालेली असेल परंतु ते दिनांक १ जानेवारी, २००४ नंतर रुजू झाले असतील अशा कर्मचाऱ्यांना केंद्र शासनाने जुन्या पेन्शनचा लाभ देण्याचा निर्णय घेतला आहे. तथापि, सदर जापनाच्या अनुषंगाने महाराष्ट्र राज्यात ज्या कर्मचाऱ्यांची नेमणुक/नियुक्ती दिनांक १ नोव्हेंबर, २००५ च्या पुर्वी अंतिम झालेली असेल परंतु ते दिनांक १ नोव्हेंबर, २००५ नंतर रुजू झालेल्या कर्मचाऱ्यांना जुन्या पेन्शनचा लाभ देण्याबाबतचा निर्णय राज्य शासनाने सद्यःस्थितीत घेतलेला नाही.

- (३) दिनांक २५ फेब्रुवारी, २०२० रोजीचे निवेदन प्राप्त झाले नाही.
- (४) व (५) महाराष्ट्र राज्यात ज्या कर्मचाऱ्यांची नेमणुक/नियुक्ती दिनांक १ नोव्हेंबर, २००५ च्या पुर्वी अंतिम झालेली असेल परंतु ते दिनांक १ नोव्हेंबर, २००५ नंतर रुजू झालेल्या कर्मचाऱ्यांना जुन्या पेन्शनचा लाभ देण्याबाबतचा निर्णय राज्य शासनाने सद्यःस्थितीत घेतलेला नाही.

**तागडगाव (ता.गेवराई, जि.बीड) येथे मुख्यमंत्री ग्रामसडक योजनेंतर्गत
रस्त्याचे काम निकृष्ट दर्जाचे झाल्याबाबत**

(३५) ५४८७ (१४-११-२०२०). श्री.विनायकराव मेटे : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) तागडगाव (ता.गेवराई, जि.बीड) येथे मुख्यमंत्री ग्रामसडक योजनेंतर्गत रस्त्याचे काम सुरु आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर काम रुपये २ कोटी ३३ लक्षाचे असून विकास कामे निकृष्ट दर्जाचे होत असल्याबाबत सामाजिक कार्यकर्त्यांनी तक्रारी केल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.हसन मुश्रीफ (०४-१२-२०२०) : (१) होय, हे खरे आहे.

- (२) होय, हे खरे आहे.
- (३) सदर कामाची तपासणी राज्य गुणवत्ता निरीक्षक यांनी माहे फेब्रुवारी, २०२० व नोव्हेंबर, २०२० मध्ये केली असून त्यांनी सदर कामास समाधानकारक शेरा दिलेला आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**सोलापूर जिल्हा परिषदेच्या शिक्षकांनी बनावट
दिव्यांग प्रमाणपत्राचा वापर केल्याबाबत**

(३६) ५५२१ (२३-११-२०२०). श्री.रणजितसिंह मोहिते-पाटील : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सोलापूर जिल्हा परिषदेच्या प्राथमिक शिक्षण विभागातील २९ शिक्षकांनी पदोन्नती व बदलीसाठी बनावट दिव्यांग प्रमाणपत्राचा वापर केल्याचे माहे सप्टेंबर, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने बनावट दिव्यांग प्रमाणपत्राचा वापर केलेल्या शिक्षकांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.हसन मुश्रीफ (०४-१२-२०२०) : (१) हे अंशतः खरे आहे.

(२) जिल्हास्तरावर समितीची नेमणूक करून प्रमाणपत्राची तपासणी करण्यात आली आहे. दोषी कर्मचाऱ्यांविरुद्ध विभागीय चौकशी सुरू आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील कृष्णा-भिमा खोऱ्यातील पूर परिस्थितीचा अभ्यास
करण्यासाठी नेमण्यात आलेल्या समितीच्या अहवालाबाबत**

(३७) ५५८५ (१७-११-२०२०). श्री.रणजितसिंह मोहिते-पाटील, श्री.शशिकांत शिंदे, श्री.विक्रम काळे, श्री.अमोल मिटकरी, श्री.अब्दुल्लाखान दुराणी : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शासनाने गत वर्षी कृष्णा-भिमा खोऱ्यात निर्माण झालेल्या पूर परिस्थितीचा अभ्यास करून धोरणात्मक उपाययोजनांबरोबरच पूरप्रवण क्षेत्रातील बांधकाम नियंत्रण, आपात्कालीन कृती आराखडा यासंदर्भात

शासनाला शिफारशी करण्याकरिता दिनांक २३ ऑगस्ट, २०१९ रोजी जलसंपदा विभागाचे निवृत्त प्रधान सचिव यांच्या अध्यक्षतेखाली दहा सदस्यांचा समावेश असलेली समिती स्थापन केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर समितीने आपला अहवाल तीन महिन्यात सादर करावा हे अपेक्षित असतांना समितीचा अहवाल शासनास सादर करण्यात आला नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, समितीच्या अंतिम अहवालातून काही भाग वगळल्याने काही समिती सदस्यांनी आपल्या समिती सदस्यत्वाचा राजीनामा दिल्याचे दिनांक २० मे, २०२० रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, कर्नाटक राज्यातील अलमट्टी धरणामुळे पूर परिस्थिती निर्माण झाल्याचे सर्वश्रुत असतांना समितीने “अलमट्टी व हिप्परगा” या धरणांच्या प्रचालनाचा महाराष्ट्रातील पूर परिस्थितीवर परिणाम होत असल्याचे दिसून येत नाही” असे आपल्या अहवालात नमूद केले असल्याचेही दिनांक ३० मे, २०२० रोजी निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, सदर समितीचा अहवाल शासनास सादर करण्यात आला आहे काय व केव्हा,

(६) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.जयंत पाटील (०४-१२-२०२०) : (१) होय.

(२) समितीने कृष्णा उपखोऱ्याचा अभ्यास करून त्याबाबतचा अहवाल शासनास दिनांक २७/०५/२०२० रोजी सादर केलेला आहे. भिमा उपखोऱ्याचा अहवाल करणेची कार्यवाही समितीमार्फत सुरु आहे.

(३) श्री.प्रदीप पुरंदरे, समिती सदस्य यांनी दिनांक १४ मे, २०२० रोजीच्या पत्रान्वये अभ्यास समितीचा सदस्य म्हणून काम करण्याचे सोडून देत असल्याचे कळविले होते. त्यानुषंगाने शासनाकडून दिनांक २१ सप्टेंबर, २०२० रोजीच्या पत्रान्वये राजीनामा स्वीकारला आहे.

(४) होय.

(५) समितीने कृष्णा उपखोऱ्याचा अभ्यास करुन त्याबाबतचा अहवाल शासनास दिनांक २७/०५/२०२० रोजी सादर केलेला आहे. भिमा उपखोऱ्याचा अहवाल करणेची कार्यवाही समितीमार्फत सुरु आहे.

(६) वडनेरे समितीच्या अहवालातील कृष्णा खोऱ्याबाबतच्या शिफारशी शासनाच्या विचाराधीन आहेत.

राज्यातील लाखो विद्यार्थ्यांमध्ये दृष्टीदोष असल्याबाबत

(३८) ५५९७ (१७-११-२०२०). श्री.अमोल मिटकरी, श्री.शशिकांत शिंदे, श्री.विक्रम काळे, श्री.अब्दुल्लाखान दुर्गाणी : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात केंद्र शासनाच्या राष्ट्रीय बाल स्वास्थ्य कार्यक्रमांतर्गत ६ ते १८ वयोगटातील मुलांची वर्षातून एकदा आरोग्य तपासणी करुन त्यांच्यात जन्मतः व्यंग आजार, अपंगत्व व जीवनसत्वाची कमतरता असल्याचे तसेच राष्ट्रीय अंधत्व निवारण कार्यक्रमांतर्गत राज्यातील शासकीय व निमशासकीय शाळांमधून शिक्षण घेत असलेल्या ९ लाख ७३ हजार ४०७ विद्यार्थ्यांमध्ये दृष्टीदोष असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त मुलांच्या विविध व्यंगाचे निदान करुन योग्य ते उपचार करण्याकरिता कोणत्या उपाययोजना केल्या आहेत व दृष्टीदोष असणाऱ्या विद्यार्थ्यांना चशमे वाटप करण्यासाठी गत वर्षी रुपये २५ कोटी इतका निधी मंजूर केला असून सद्याच्या कोरोना महामारी संकट कालावधीत विद्यार्थ्यांना ऑनलाईन पध्दतीने शिक्षण घेण्याचे शासनाने आदेशित केल्यामुळे सदर योजनेंतर्गत विद्यार्थ्यांना चश्म्यांचे वाटप करण्यात आले नसल्याचे दिनांक १० जून, २०२० रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यानुषंगाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे तसेच त्याबाबतची सद्यःस्थिती काय आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.राजेश टोपे (०२-१२-२०२०) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) व (३) हे खरे आहे.

दिनांक ३० एप्रिल, २०२० च्या शासन निर्णयान्वये दृष्टीदोष असलेल्या विद्यार्थ्यांना शास्त्रीय पध्दतीने प्रमाणित केल्यानुसार त्यांना आवश्यकतेनुसार मोफत चष्मे देण्याचा निर्णय घेतला आहे.

कोविड-१९ च्या साथीस प्रतिबंध करण्यास लावण्यात आलेल्या लॉकडाऊनमुळे अद्याप शाळा सुरू झालेल्या नाहीत. त्यामुळे विद्यार्थ्यांच्या तपासण्या अद्याप होऊ शकल्या नाहीत. तसेच, या “नवीन योजनेसाठी” वित्त विभाग व नियोजन विभागाच्या सहमतीने नवीन लेखा शीर्ष प्राप्त झाले असून सन २०२०-२०२१ च्या खर्चासाठी अर्थसंकल्पात तरतूद करणे ही प्रशासकीय कार्यवाही सुरू आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील वृद्ध कलावंत व साहित्यिकांना मानधन अदा करण्याबाबत

(३९) ५६१४ (१७-११-२०२०). श्री.अमोल मिटकरी, श्री.शशिकांत शिंदे, श्री.विक्रम काळे, श्री.अब्दुल्लाखान दुराणी, श्री.अरुणकाका जगताप, श्री.अनिकेत तटकरे, श्री.संजय दौंड : सन्माननीय सांस्कृतिक कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात सुमारे २८ हजार वयोवृद्ध कलावंत व साहित्यिकांना “अ” “ब” आणि “क” या वर्गवारीनुसार शासनामार्फत दरमहा मानधन दिले जाते, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, कोरोना संसर्गाच्या काळात माहे मार्च ते जुलै, २०२० या पाच महिन्यांचे मानधन या वयोवृद्ध कलावंत व साहित्यिकांना अदा करण्यात आले नसल्याचे दिनांक १६ जुलै, २०२० रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले असून कोरोना काळात कार्यक्रम बंद असल्याने कला क्षेत्रातील ग्रामीण व शहरी कलाक्षेत्रातील कलावंत, तंत्रज्ञ व निर्माते यांना अनेक अडचणींचा सामना करावा लागला असल्याने त्यांच्यावर उपासमारीची वेळ आल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून चौकशीच्या अनुषंगाने वयोवृद्ध कलावंत व साहित्यिकांना मानधनाची रक्कम अदा करण्याबाबत कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.अमित विलासराव देशमुख (०४-१२-२०२०) : (१) साहित्य व कला क्षेत्रात मोलाची कामगिरी करणाऱ्या वृद्ध कलावंत व साहित्यिक यांना शासनाकडून अ.ब.क या वर्गवारीनुसार अनुक्रमे रुपये ३१५०/-, २७००/- आणि २२५०/- असे मानधन प्रतिमहा दिले जाते.

(२) कोविड-१९ संसर्गाच्या काळात वेळोवेळी माहे मार्च ते ऑगस्ट, २०२० या सहा महिन्यांचे मानधन त्यांच्या खात्यात जमा करण्यात आलेले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व रुग्णालयातील
कंत्राटी शिक्षकांना सेवेत कायम करण्याबाबत**

(४०) ५६१५ (१७-११-२०२०). श्री.अमोल मिटकरी, श्री.शशिकांत शिंदे, श्री.विक्रम काळे, श्री.अब्दुल्लाखान दुर्गाणी, श्री.रामदास आंबटकर, श्री.नागोराव गाणार, श्री.गिरीशचंद्र व्यास : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात सन १९९५ पासून १८ शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व रुग्णालयात विभागीय निवड मंडळामार्फत कंत्राटी पध्दतीने ४५० अस्थायी वैद्यकीय शिक्षक (प्राध्यापक, सहयोगी प्राध्यापक व सहाय्यक प्राध्यापक) कार्यरत असून गेल्या ८ वर्षांपासून त्यांना सेवेत कायम केले नसल्याचे दिनांक १९ जून, २०२० रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर शिक्षकांना करार पध्दतीने नेमले असल्यामुळे त्यांना कोणत्याही प्रकारच्या सवलती देण्यात येत नसल्याने लोकप्रतिनिधींनी शासनास एम्सच्या धर्तीवर वेतनश्रेणी लागू करण्यात यावी, अशी मागणी माहे सप्टेंबर, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, कंत्राटी पध्दतीने असलेले वैद्यकीय शिक्षक कोरोनासारख्या महामारीत जीव धोक्यात घालून पूर्णवेळ बाधिताकरीता सेवा देत असल्याने सदर शिक्षकांना सेवेत कायम करून त्यांना एम्सच्या धर्तीवर समान काम समान वेतन पध्दतीने वेतन निश्चिती व सवलती देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.अमित विलासराव देशमुख (०७-१२-२०२०) : (१) हे खरे नाही.

(२) तात्पुरत्या नियुक्तीने कार्यरत असलेल्या सहाय्यक प्राध्यापकांच्या सेवा नियमित करण्याबाबत काही सन्माननीय लोकप्रतिनिधींची निवेदने प्राप्त झाली आहेत.

(३) प्रस्थापित न्याय निर्णय व राज्याचे धोरण विचारात घेता सदर वैद्यकीय शिक्षकांना सेवेत कायम करणे वैधानिक दृष्टीने अडचणीचे आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

करंजे ते यादवमळा (ता.खानापूर, जि.सांगली) रस्त्याचे

काम पूर्ण करण्याबाबत

(४१) ५६३२ (०२-१२-२०२०). श्री.जयंत पाटील : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे करंजे (ता.खानापूर, जि.सांगली) येथील करंजे ते यादवमळा रस्त्याच्या कामाकरिता शासनाकडून निधी मंजूर करण्यात आलेला असूनही अद्यापपावेतो उक्त रस्त्याचे काम करण्यात आलेले नसून मौजे करंजे ते यादवमळा हा वहिवाटीचा रस्ता उकरून, अरुंद करून त्याठिकाणी झाडे लावणाऱ्यांवर कार्यवाही करण्यात यावी तसेच सदर रस्त्याचे काम त्वरित पूर्ण

करावे याकरिता मौजे करंजे येथील ग्रामस्थांनी दिनांक ११ ऑगस्ट, २०२० रोजी वा त्यासुमारास खानापूर-विटा तहसील कार्यालय येथे ठिय्या आंदोलन केले होते, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, करंजे ते यादवमळा या रस्त्याच्या कामासाठी मंजूर झालेला निधी दुसऱ्या ठिकाणच्या रस्त्याच्या कामासाठी वापरण्यात आला असल्यामुळे सदर रस्त्याचे काम पूर्ण करून देण्याबाबत तेथील दिवाणी न्यायालय, तहसिलदार, उपविभागीय अधिकारी यांच्याकडून अंतिम निर्णय देण्यात आले असूनही रस्त्याचे काम पूर्ण करण्यात आलेले नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने उक्त प्रकरणी दोषी असणाऱ्यांवर कारवाई करून करंजे ते यादवमळा रस्त्याचे काम त्वरित पूर्ण करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.हसन मुश्रीफ (०३-१२-२०२०) : (१) हे खरे आहे.

तथापि, करंजे ते यादवमळा रस्ता उकरून अरुंद करून त्याठिकाणी झाडे लावण्यात आलेली नाहीत.

(२), (३) व (४) करंजे ते यादवमळा रस्ता ग्रामीण मार्ग क्र.१८९ या दर्जाचा असून त्याची एकूण लांबी १ कि.मी. आहे. सदर रस्त्याच्या सा.क्र.०/०० ते ०/८०० मधील ५५० मी.लांबीच्या अस्तित्वातील खडी पृष्ठभागाचे खडीकरण डांबरीकरणाचे रुपये १८.०० लक्षचे काम सन २०१९-२०२० मध्ये जिल्हा वार्षिक योजनेतर्गत मंजूर आहे.

दिवाणी न्यायालय, तहसिलदार, उपविभागीय अधिकारी यांनी निर्णय दिलेला रस्ता हा ग्रामीण मार्ग क्र.१८९ च्या सा.क्र.०/०६० मधून यादवमळा कडे जाणारा ३१० मीटरचा योजनबाहय शेतारस्ता असून सा.क्र.०/४४० मध्ये मिळतो.

सदरचा रस्ता हा अरुंद असून या रस्त्यावर डांबरीकरण खडीकरण करावयाचे झाल्यास त्याची रुंदी वाढविणे आवश्यक आहे. सदर रस्त्याची रुंदी वाढविण्यास संबंधित जमीनधारकांनी विरोध केला असून प्रकरण न्यायप्रविष्ट आहे.

**माथेरानच्या (ता.कर्जत, जि.रायगड) डोंगरात वसलेल्या
आदिवासी वाड्यांच्या विकासाबाबत**

(४२) ५६५६ (१३-११-२०२०). श्री.जयंत पाटील : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) माथेरानच्या (ता.कर्जत, जि.रायगड) डोंगरात वसलेल्या १२ आदिवासी वाड्यांना जोडणारा रस्ता तसेच स्मशानभूमीसाठी जागा उपलब्ध नसल्यामुळे आदिवासी बांधवांची मोठी गैरसोय होत आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर वन विभागामध्ये पिढ्यानपिढ्या राहत असलेल्या आदिवासींच्या विकासासाठी वाड्यांना जोडणारा रस्ता नसणे, स्मशानभूमीसाठी जागा उपलब्ध नसणे, खावटी कर्ज व धान्य प्रस्तावांना मान्यता आणि मनरेगामधून कामे करण्यापासून आदिवासी वंचित राहिले आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून या आदिवासी वाड्यांच्या विकासासाठी कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.हसन मुश्रीफ (०३-१२-२०२०) : (१) अंशतः खरे आहे.

(२) सदर वाड्यांना जोडणारा रस्ता हा ग्रामीण मार्ग क्र.१४८ असून रस्त्याची एकूण लांबी १३.५० कि.मी. आहे. पैकी १.०० कि.मी. लांबीचा रस्ता हा खाजगी जागेतून जात असून त्यावर खडीकरणाचे काम झालेले आहे.

उर्वरित १२.५० कि.मी. लांबीचा रस्ता हा Eco Sensitive Zone मध्ये समाविष्ट असल्याने तसेच अतिशय दुर्गम व उंच डोंगराळ भागातून जात असल्याने सदर रस्त्यावर काम करणे जिल्हा परिषदेला शक्य होत नाही.

उमरोली अंतर्गत आषाणेवाडी, ठाकूरवाडी या वाडीसाठी सन २०१२-२०१३ मध्ये महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी (MREGS) अंतर्गत मातीभराव टाकून रस्त्याचे काम करण्यात आलेले आहे.

तसेच सदरच्या वाड्यांना स्मशानभूमीसाठी वन विभागाच्या दळीप्लॉटवर व्यवस्था करण्यात आली आहे.

(३) व (४) सदर १२ आदिवासी वाड्यांना जोडणाऱ्या रस्त्यांचा प्रस्ताव सन २०२०-२०२१ मध्ये जिल्हा नियोजन समितीकडे सादर करण्यात आला आहे.

**राज्यात अंगणवाडीमार्फत पुरवठा करण्यात येत असलेल्या
पोषण आहारात अपहार झाल्याबाबत**

(४३) ५६८३ (१७-११-२०२०). श्री.संजय दोंड : सन्माननीय महिला व बालविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील अंगणवाड्यांमार्फत सहा वर्षाखालील बालक, स्तनदा माता, गरोदर माता यांना पूरक पोषण आहार पुरविला जातो, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, निळजे सेक्टर, डोंबिवली (पुर्व), जि.ठाणे अंतर्गत येणाऱ्या अंगणवाड्यांमधील लहान मुलांना व गर्भवती महिलांना पोषण आहार पुरविला जात नसल्याच्या तक्रारी माहे मे, २०२० मध्ये मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, ठाणे, महिला व बालविकास अधिकारी, जिल्हा परिषद, ठाणे तसेच प्रधान सचिव, महिला व बालविकास विभाग, आयुक्त, एकात्मिक विकास प्रकल्प यांचेकडे करण्यात आल्या असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, प्राप्त तक्रारीनुसार, पोलीस व महिला व बालविकास विभागाचे अधिकारी यांनी सापळा रचून रुपये ६० हजार रक्कमेच्या मुद्देमालासह कल्याण तालुका एकात्मिक विकास प्रकल्पाच्या पर्यवेक्षिका (सुपरवायझर) यांना पोलिसांनी केलेल्या कारवाईत पोषण आहार पदार्थाची विक्री करण्यासाठी नेत असलेल्या टॅम्पोसह दिनांक १३ सप्टेंबर, २०२० रोजी पकडण्यात आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, याप्रकरणात संबंधित पर्यवेक्षिकेसह आणखी कोणकोण सामील असल्याचे आढळून आले व त्यांच्याविरुद्ध शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे व त्याबाबतची सद्यःस्थिती काय आहे ?

अॅड. यशोमती ठाकूर (सोनावणे) (०७-१२-२०२०) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) हे अंशतः खरे आहे.

एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना प्रकल्प कल्याण अंतर्गत निळजे सेक्टर, डोंबिवली (पूर्व), जि.ठाणे मधील सुपरवायझर या अंगणवाड्यांमधील ६ महिने ते ६ वर्ष वयोगटातील मुले, ३ ते ६ वर्षाची मुले, गरोदर व स्तनदा माता या लाभार्थ्यांना पुरविला जाणारा पोषण आहार हा लाभार्थ्यांना न देता परस्पर अपहार करत असल्याची तक्रार माहे ऑगस्ट, २०२० अखेर तसेच सप्टेंबर, २०२० च्या दरम्यान मुख्य कार्यकारी अधिकारी व जिल्हा कार्यक्रम अधिकारी यांना प्राप्त झालेल्या होत्या. सदर तक्रारीच्या अनुषंगाने दिनांक १२/०९/२०२० रोजी मानपाडा पोलीस यंत्रणेच्या मदतीने साफळा रचून संबंधित सुपरवायझर यांच्यावर कारवाई करण्यात आली आहे.

(३) होय, हे खरे आहे.

(४) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, ठाणे यांनी बालविकास प्रकल्प अधिकारी, कल्याण यांचेकडून प्रस्तुत प्रकरणी अहवाल मागविला होता. सदर अहवालानुसार प्रथमदर्शनी श्रीमती सुषमा विठ्ठल घुगे (संबंधित पर्यवेक्षिका) यांनी आपल्या पदाचा दुरुपयोग केल्याचे दिसून आल्याने सदर प्रकरणी कल्याण तालुक्यातील मानपाडा पोलीस स्टेशन येथे दिनांक १२/०९/२०२० रोजी एफ.आय.आर. दाखल करण्यात आला. सदर प्रकरणी पोलिसांमार्फत चौकशी केली असता पोषण आहार अपहार प्रकरणात संबंधित पर्यवेक्षिका (सुपरवायझर) शिवाय अन्य इतर कोणाचाही यात सहभाग आढळून आलेला नाही.

श्रीमती सुषमा विठ्ठल घुगे (पर्यवेक्षिका) यांना मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, ठाणे यांच्या दिनांक १४/०९/२०२० च्या आदेशान्वये निलंबित करण्यात आले आहे.

**उस्मानाबाद जिल्ह्यातील जलयुक्त शिवार योजनेत
गैरव्यवहार झाल्याबाबत**

(४४) ५७१४ (१७-११-२०२०). श्री.सुजितसिंह ठाकूर : दिनांक ८ सप्टेंबर, २०२० रोजी सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आलेल्या अतारांकित प्रश्नोत्तरांच्या यादी क्रमांक ६ मधील प्रश्न क्रमांक ४५०४ ला दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय मृद व जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
(१) माणकेश्वर, वाल्हा, वालवड, हिवाडी (ता.भूम, जि.उस्मानाबाद) येथील जलयुक्त शिवार अभियानांतर्गत झालेल्या कामांमध्ये सन २०१६-२०१७ मध्ये गैरव्यवहार झाल्याच्या तक्रारी लोकप्रतिनिधींनी शासनाच्या निदर्शनास आणून दिल्या असून, नाला खोलीकरणाचे कामात संबंधित तालुका कृषी अधिकारी व तत्कालीन कृषी सहाय्यक यांनी संगनमताने बोगस सह्या करून ठेकेदारास देयक अदा केले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर कामांची प्रत्यक्ष तपासणी केली असता मापन पुस्तिकेतील नोंदी व कामांच्या प्रत्यक्ष नोंदी यामध्ये तफावत आढळून आले असून कमी परिमाण आढळून आलेल्या नाला खोलीकरण कामांकरिता रुपये ४.३७ लक्ष इतकी रक्कम वसुलपात्र आहे, सदर प्रकरणी दोषी आढळून आलेल्या अधिकारी/कर्मचारी यांचेवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.शंकरराव गडाख (०३-१२-२०२०) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) अतिरीक्त प्रकल्प व्यवस्थापक, वसुंधरा पाणलोट यंत्रणा, जिल्हा अधीक्षक कृषी अधिकारी कार्यालय, उस्मानाबाद यांनी सदर प्रकरणी चौकशी करून सादर केलेल्या चौकशी अहवालानुसार नाला खोलीकरणाच्या ७ कामांमध्ये कमी आढळून आलेल्या परिमाणाची वसुलपात्र रक्कम रुपये ४.३७ लक्ष असून संबंधित जबाबदार तालुका कृषी अधिकारी व कृषी सहाय्यक यांचेविरुद्ध शासन नियमानुसार प्रशासकीय कारवाईची प्रक्रिया आयुक्त (कृषी), पुणे यांचेस्तरावर प्रगतीत आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील बंजारा समाजाच्या तांडा वस्त्यांसाठी
स्वतंत्र ग्रामपंचायत निर्माण करण्याबाबत**

(४५) ५७८० (१४-११-२०२०). श्री.राजेश राठोड, श्री.शरद रणपिसे, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, डॉ.सुधीर तांबे, श्री.अमरनाथ राजूरकर, डॉ.वजाहत मिर्झा : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील बंजारा समाजाच्या तांड्यामध्ये राहणाऱ्या नागरिकांना शासनाच्या सोयी सुविधा उपलब्ध होत नसल्यामुळे तांडा वस्त्यांसाठी स्वतंत्र ग्रामपंचायत निर्माण करण्याबाबत अनेक वर्षांपासून मागणी होत आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने बंजारा समाजाच्या तांड्यांमध्ये राहणाऱ्या नागरिकांना शासनाच्या सोयी सुविधा उपलब्ध होण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.हसन मुश्रीफ (०३-१२-२०२०) : (१) होय, हे अंशतः खरे आहे.

सदर विषयाच्या अनुषंगाने काही लोकप्रतिनिधींची निवेदने प्राप्त झाली आहेत.

(२) शासन निर्णय क्र.व्हीपीएम२६०३/प्र.क्र.१५४४/पं.रा.४(२२), दिनांक १२ फेब्रुवारी, २००४ मधील सूचना विचारात घेऊन ग्रामपंचायत स्थापनेकरीता भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद २४३ च्या खंड (छ) व महाराष्ट्र ग्रामपंचायत अधिनियम (सन १९५९ चा अधिनियम ३) कलम ४ अन्वये गाव जाहीर करण्यात येते.

प्रचलित तरतुदीनुसार ग्रामपंचायतीचे विभाजन/एकत्रिकरण/त्रिशंकु भागासाठी स्वतंत्र ग्रामपंचायत स्थापन करताना, शासनस्तरावर केवळ "महसुली गाव" या घटकाचा विचार करण्यात येतो, ज्या ठिकाणी स्वतंत्र ग्रामपंचायत स्थापन करावयाची आहे, ते क्षेत्र महाराष्ट्र जमीन महसूल अधिनियम, १९६६ च्या कलम ४ (१) नुसार स्वतंत्र महसुली गाव म्हणून जाहीर झालेले असले पाहिजे. आदिवासी किंवा तांडा या भागासाठी किंवा दोन

गावात ३ कि.मी. पेक्षा जास्त अंतर असल्यास लोकसंख्या एक हजार असणे आवश्यक असून सर्वसाधारण भागासाठी लोकसंख्या दोन हजार असणे आवश्यक आहे.

वित्त विभागाच्या शासन परिपत्रक दिनांक १५ एप्रिल, २०१७ नुसार राज्याच्या वित्तव्यवस्थेवर परिणाम होईल किंवा शासनावर वित्तीय भार येणार असेल अशा प्रकरणात प्रशासकीय विभागांनी वित्त विभागाशी विचारविनिमय करून तसेच वित्त विभागाची पुर्वसंमती घेऊन कार्यवाही करण्याबाबतच्या सूचना देण्यात आल्या आहेत.

त्यानुसार ग्रामपंचायत विभाजन/एकत्रिकरण/त्रिशंकु भागासाठी स्वतंत्र ग्रामपंचायत स्थापन करण्याच्या प्रस्तावावर वित्त विभागाच्या उपरोक्त परिपत्रकानुसार कार्यवाही करण्यात येते.

ग्रामपंचायती/ग्रुप ग्रामपंचायतीमध्ये समाविष्ट असणाऱ्या सर्व महसुली गावांच्या ठिकाणी असलेल्या गावे/वाड्या/वस्त्या/तांडे/पाडे/टोले यांना विविध विकास कामांसाठीचा निधी लोकसंख्येच्या प्रमाणात (Proportionate) उपलब्ध करून देणेबाबत शासन परिपत्रक दिनांक १० ऑक्टोबर, २०१७ निर्गमित करण्यात आले आहे.

उपरोक्त शासन परिपत्रकातील सूचनानुसार अंमलबजावणी करण्याबाबत मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद यांना दिनांक ०४ नोव्हेंबर, २०२० रोजीच्या शासन पत्रान्वये कळविण्यात आले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

अंबाळाचे बरड (ता.केज, जि.बीड) येथे संस्थेच्या मालकीच्या जागेला प्रशासकीय मान्यता नसल्याबाबत

(४६) ५७८७ (१४-११-२०२०). श्री.विनायकराव मेटे : सन्माननीय उप मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) खासदार स्थानिक विकास कार्यक्रमांतर्गत रेणुकामाता कृषी विकास प्रतिष्ठान, देवगाव (ता.केज, जि.बीड) संचालित मौजे सारोळा (धावज्याचीवाडी) अंतर्गत अंबाळाचे बरड येथे संस्थेच्या मालकीचे (सर्व्हे नं. /

गट नं. २१/ई) मिळकत सामाजिक सभागृह (जनोपयोगी भवन) बांधणे या नावाने दिनांक ४ जून, २०१८ रोजी रुपये २४.९५ लक्ष एवढ्या कामाला जिल्हाधिकारी, बीड यांनी मंजूरी दिली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर विकासकामे ही प्रशासकीय मान्यता दिलेल्या ठिकाणी झाली नसल्याची तक्रार सामाजिक कार्यकर्त्यांनी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, संबंधित संस्थेने खोटे दस्तावेज तयार करून व खोटी माहिती देऊन शासनाची फसवणूक केली असून संस्थेमध्ये गैरव्यवहार झाल्याच्या तक्रारी सामाजिक कार्यकर्त्यांनी केल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यानुषंगाने विकासकामे करणाऱ्या संस्थेवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.अजित पवार (०४-१२-२०२०) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) होय.

(३) होय.

(४) जिल्हाधिकारी, बीड यांनी सदर प्रकरणी तात्काळ चौकशी करून वस्तुनिष्ठ अहवाल सादर करण्याबाबत कळविले होते. त्यानुषंगाने अतिरीक्त मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, बीड यांनी वस्तुनिष्ठ अहवाल सादर केला असून त्यानुसार सदर कामाच्या जागेत बदल झाला असल्याने सदर कामाचे उर्वरित देयक थांबविण्यात आले आहे. तसेच सदर काम मंजूरी दिलेल्या जागेऐवजी अन्य जागेवर झालेले असून सदर बाब केंद्र शासनाच्या खासदार स्थानिक क्षेत्र विकास कार्यक्रमाच्या मार्गदर्शक तत्वांतील परिच्छेद ३.४ मधील सूचनेप्रमाणे अनुज्ञेय नसल्याने जिल्हाधिकारी, बीड यांचेकडून कार्यवाही सुरु करण्यात आलेली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मौजे बोरसुरी (ता.निलंगा, जि.लातूर) येथील
बोरसुरी सिंचन प्रकल्प उभारण्याबाबत**

(४७) ६०६१ (१७-११-२०२०). श्री.रमेश कराड : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे बोरसुरी (ता.निलंगा, जि.लातूर) येथील बोरसुरी सिंचन प्रकल्प जिल्ह्यातील पाणीप्रश्न सोडविण्यासाठी तत्कालीन शासनाने सन १९९९ मध्ये मंजूर केला असून सदर प्रकल्प हा २१ वर्षांपासून प्रलंबित असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यानुषंगाने तालुक्यातील सिंचन क्षेत्र वाढविण्यासाठी सदर प्रकल्प उभारण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.जयंत पाटील (०४-१२-२०२०) : (१) अंशतः खरे आहे. बोरसुरी साठवण तलाव ता.निलंगा जि.लातूर या योजनेस शासन निर्णय क्र.लपात/२१००/(२०९/२००१)/लपा २, दिनांक २९/०९/२००१ अन्वये दरसूची १९९९-२००० नुसार रुपये ४१७.०८ लक्ष किंमतीस प्रशासकीय मान्यता प्राप्त झाली आहे. या प्रकल्पाच्या मातीधरण व सांडवा बांधकामाची निविदा प्रक्रिया पूर्ण करून व निविदेतर्गत प्रकल्पाचे काम दिनांक २६/११/२००८ रोजी सुरु करण्यात आले. काम सुरु असतांना टाकळी येथील शेतकऱ्यांनी घरे पाण्यात जाणार असल्याने पुनर्वसन नको म्हणून काम बंद पाडले. प्रकल्पामुळे बाधित झालेल्या जमिनीचा मावेजा दिल्याशिवाय प्रकल्पाचे काम करू नये या मागणीसाठी सन २०१० पासून प्रकल्पाचे काम बंद आहे. प्रथम सुधारित अंदाजपत्रकास महामंडळ कार्यालयाचे पत्र क्र.गोमपाविम/तां-४/बोरसुरी सा.त/सुप्रमा/४५६८, दिनांक २९/०४/२०१९ अन्वये रुपये ५७८७.०० लक्ष किंमतीस प्रथम सुधारीत प्रशासकीय मान्यता प्राप्त आहे.

- (२) बोरसुरी साठवण तलाव ता.निलंगा, जि.लातूर ही योजना केंद्र शासनाच्या बळीराजा जलसंजीवनी योजनेतर्गत प्रस्तावित असून, निधी उपलब्ध आहे. माहे जून, २०२१ अखेर काम पूर्ण करण्याचे नियोजन आहे.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

लातूर जिल्ह्यातील तलावांचे व प्रकल्पांच्या दुरुस्तीसाठी निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत

(४८) ६०६३ (१७-११-२०२०). श्री.रमेश कराड : सन्माननीय मृद व जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) लातूर जिल्ह्यात झालेल्या अतिवृष्टीमुळे मोठ्या प्रमाणात पाणी येऊन जिल्ह्यातील ३४ तलाव व प्रकल्पाचे नुकसान झाल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, तलावांचे व प्रकल्पांच्या दुरुस्तीसाठी स्थानिक प्रशासनाने शासनाकडे रुपये ४ कोटी ३८ लाख ८२ हजार निधीची मागणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने तलावांचे व प्रकल्पांच्या दुरुस्तीसाठी निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.शंकरराव गडाख (०३-१२-२०२०) : (१) हे अंशतः खरे आहे.

लातूर जिल्ह्यात माहे ऑक्टोबर, २०२० मध्ये झालेल्या अतिवृष्टीमुळे लघु सिंचन विभागाचे १० प्रकल्प व जिल्हा परिषद लघु पाटबंधारे विभागाचे १९ प्रकल्प असे एकूण २९ जलसंधारण प्रकल्प क्षतिग्रस्त झाले आहेत.

(२) हे अंशतः खरे आहे.

अतिवृष्टीमुळे क्षतिग्रस्त झालेल्या लघुसिंचन विभागाच्या १० प्रकल्पांच्या दुरुस्तीसाठी रुपये १३७.८० लक्ष व जिल्हा परिषद लघु पाटबंधारे विभागाच्या १९ प्रकल्पांच्या दुरुस्तीसाठी रुपये १०७.५० लक्ष याप्रमाणे एकूण

२९ प्रकल्पांच्या दुरुस्तीसाठी रुपये २४५.३० लक्ष निधीची आवश्यकता आहे.

(३) सदर क्षतिग्रस्त प्रकल्पांची क्षेत्रिय यंत्रणेकडून पाहणी करण्यात आली आहे. त्यानुसार या प्रकल्पांच्या दुरुस्तीचे सविस्तर अंदाजपत्रके तयार करण्याची कार्यवाही क्षेत्रियस्तरावर प्रगतीपथावर आहे. अंदाजपत्रके तयार करण्याचे काम पूर्ण होताच त्यास तांत्रिक व प्रशासकीय मान्यता प्रदान झाल्यानंतर निधीच्या उपलब्धतेनुसार सदर सर्व कामे प्राधान्याने हाती घेण्यात येतील.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

उजनी धरणातून पाणी सोडल्याने शेतकरी व नागरीकांच्या झालेल्या नुकसानीची भरपाई देण्याबाबत

(४९) ६०९७ (१७-११-२०२०). श्री.प्रशांत परिचारक, श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, श्री.नागोराव गाणार, श्री.प्रसाद लाड : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) उजनी धरणातून दिनांक १५ ऑक्टोबर, २०२० रोजी वा त्यादरम्यान अचानक २ लाख क्युसेस पाणी सोडल्याने पेहे, नांदोरे, आवे, तरटगांव, पटवर्धन कुरोली, देवडे, खेडभोसे, व्होळे, अजनसोंड, भटुंबरे, देगांव, शेंगांव दुमाला, शिरढोण, चिंचोली भोसे, करोळे, कान्हापुरी, उंबरे, पागे सांगवी, बादलकोट, पंढरपूर शहर, गोपाळपूर, कौठळी, वाखरी, मुंडेवाडी, चळे, आंबे व सरकोली (ता.पंढरपूर, जि.सोलापूर) येथील शेतकरी व नागरीकांचे शेतीचे व घरांचे आर्थिक नुकसान झाल्याची बाब निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यानुषंगाने संबंधित अधिकाऱ्यांवर कारवाई करून शेतकरी व नागरीकांची झालेली नुकसान भरपाई देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.जयंत पाटील (०४-१२-२०२०) : (१) होय, अंशतः खरे आहे.

(२) भीमा व निरा नदीच्या खोऱ्यामध्ये झालेल्या अतिवृष्टीमुळे या दोन्ही नदीतील एकत्रित पुराच्या पाण्यामुळे पूर परिस्थिती निर्माण झाल्यामुळे नुकसान भरपाई देण्याबाबतचे पंचनामे महसूल विभागाकडून करून माहिती संकलीत केली जात आहे.

अतिवृष्टीमुळे पूर परिस्थिती निर्माण झाल्याने संबंधित अधिकाऱ्यावर कार्यवाही करण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

यवतमाळ जिल्हयाला वार्षिक योजनांसाठी निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत

(५०) ६१९१ (१७-११-२०२०). डॉ.वजाहत मिर्झा, श्री.शरद रणपिसे : सन्माननीय उप मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) यवतमाळ जिल्हयाच्या वार्षिक योजनांसाठी नियोजन विभागाने सर्वसाधारण योजनांसाठी रुपये ३०० कोटी, अनुसूचित जाती योजनांसाठी रुपये ८२ कोटी व अनुसूचित जमाती योजनांसाठी २३५ कोटी असा रुपये ६१७ कोटींचा प्रस्ताव सादर केला असतांना यवतमाळ जिल्हयाला फक्त रुपये ५७ कोटी मान्य झाल्याची बाब माहे नोव्हेंबर, २०२० च्या पहिल्या सप्ताहात निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने यवतमाळ जिल्हयाच्या वार्षिक योजनांसाठी आवश्यक निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.अजित पवार (०४-१२-२०२०) : (१) हे खरे नाही.

जिल्हा वार्षिक योजना (सर्वसाधारण) सन २०२०-२०२१ अंतर्गत यवतमाळ जिल्हयाकरीता रुपये ३०० कोटी उपलब्ध करून देण्यात आलेला आहे.

तसेच, जिल्हा वार्षिक योजना (अनुसूचित जाती उपयोजना) करीता रुपये ८२.९४ कोटी, जिल्हा वार्षिक योजना (आदिवासी घटक कार्यक्रम) करीता रुपये २६.६७ कोटी इतका निधी उपलब्ध करून देण्यात आलेला आहे. अशा रितीने जिल्हा वार्षिक योजनांतर्गत आर्थिक वर्ष २०२०-२०२१ करीता यवतमाळ जिल्हयास एकूण रुपये ४०९.६१ कोटी इतका निधी उपलब्ध करून दिलेला आहे.

(२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही

विधान भवन :
मुंबई.

श्री.राजेंद्र भागवत
सचिव,
महाराष्ट्र विधानपरिषद.